

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 583-9500

Vol. LXIX Kaina 15 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, SPALIS — OCTOBER 1, 1975

Nr. 229

LKB Kronika Nr. 18

Tardymai ir teismai

Už "antitarybinių" lapelių platinimą trejiems metams į Mordavijos koncentracijos stovyklą

8
Vilnius.
1973 buvo nuteistas Vilniaus Talat Kelpšos muzikos mokyklos studentas Rimas Čekelis, Juozo, už "antitarybinių lapelių platinimą" trejiems metams laisvės atėmimo, atliekant bausmę griežto režimo lageriuose.
R. Čekelis gimęs 1955 sausio 7 Skiemonyse. Baigęs Skiemonių vidurinės mokyklos 9 klases, įstojo į Talat Kelpšos muzikos mokyklą. Gyvendamas Vilniuje, jis suorganizavo grupę draugų, kurie gamindavo ir platindavo tautinius atsišaukimus. 1973 vasario 16 išvakarėse jis Vilniuje išplatino savo atsišaukimus, tačiau kiek vėliau vienas iš grupės narių išdavė. Visi penki grupės nariai buvo pašalinti iš mokyklos, o R. Čekelis, kaip "antitarybinių grupės" vadas nuteistas. Teisė LTSR Aukščiausiasis Teismas prie uždary durų. Šiuo metu R. Čekelis yra 19-jame Mordovijos lageryje.

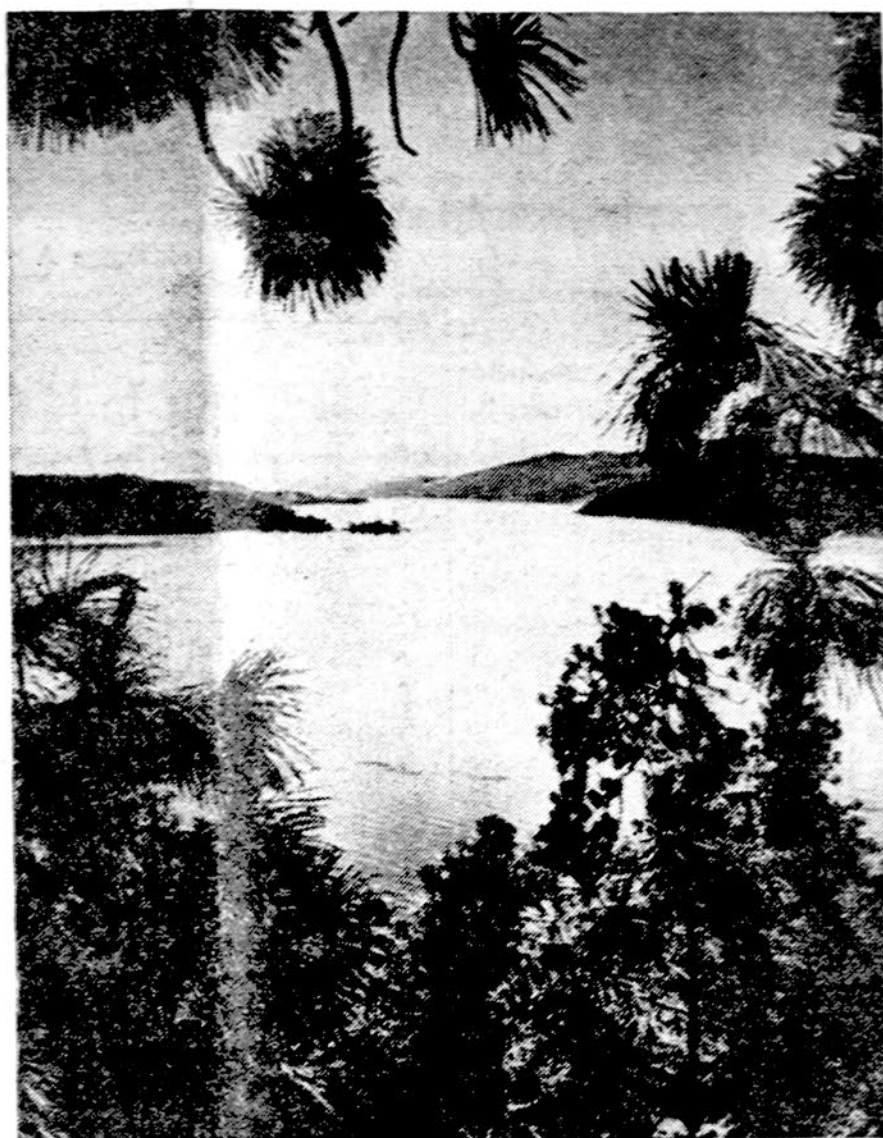
1974 spalio mėnesį penki Vilniaus kaviškio vyskupijos kunigai — Lionginas Kunevičius, Petras Dumbliauskas, Pranas Adomaitis, Juozas Zdebskis ir Sigitas Tamkevičius — kreipėsi į Žmogaus teisių gynimo komitetą Maskvoje, prašydami užstoti sumintus tikinčiuosius: P. Plumpą, P. Petronį, J. Stašaitį, V. Jaugelį, J. Gražį ir N. Sadūnaitę.

Akademikas Sacharovas, paskelbdamas pareiškimo turinį, pasirašiusių kunigų pavardžių nenurodė.

Saugumo darbuotojams kratų metu Maskvoje pavyko rasti pareiškimo originalą su parašais. 1975 rugpjūčio 7-14 dienomis į Vilniaus saugumo komitetą tardymui buvo kviečiami minėtų pareiškimą pasirašiusieji kunigai. Vienus iš jų tardė Maslauskas, kitus Marcinkevičius arba Lazarevičius. Tardytojai klausinėjo apie "LKB Kroniką", Žmogaus teisių gynimo komitetą Maskvoje,

ar tekę kada nors į jį kreiptis. Tardomiešiams saugumiečiai rodė pareiškimo originalą ir klausė, ar tikrai jį pasirašė. Visi patvirtino, kad pasirašė minėtąjį pareiškimą, nes jautė pareigą užstoti nekaltai suimtus asmenis. Kreipimąsi į Žmogaus teisių komitetą jie nelaukė nusikaltimu. Tardomieji kunigai dar buvo klausinėjami apie tai, kas suorganizavęs pareiškimą, kas atnešęs pasirašyti ir kt. Vieni kunigai sakėsi nepažinę atnešusiojo pareiškimą, o kiti atsisakė leisti jį tardymo smulkmenas. Keletas tardytojų kunigų net nepasirašė tardymo protokolo, motyvuodami, kad čia nebuvę nusikaltimo, kad čia nebuvo pilietinės pareigos šiame reikale ką nors oficialiai paliudyti.

Tardytojai buvo labai mandagūs, nudavė, kad anas pareiškimas esąs nereikšmingas dalykas, tik jiems rūpi išsiaiškinti, kokių būdu jis patekęs ne ten, kam buvęs skirtas.

Couer d'Alene ežeras, Idaho

Siūlo Ispanijai pritaikinti sankcijas

New York. — Kissingeris J. Tautos vakar turėjo susitikti su Ispanijos užsienio reikalų ministru Pedro Mouri ir jam pareikšti savo nepasitenkinimą mirties bausmių įvykdymu.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje svarstomas Meksikos siūlymas Ispanijai pritaikinti ekonomines ir politines sankcijas.

Paryžius. — Paryžiuje prieš Ispaniją nukreiptose demonstracijose dalyvavo daugiau kaip 20,000 žmonių. Filosofas ir rašytojas Jean - Paul Sartre pasiūlė sudaryti komitetą, kuris pasirūpintų Prancūzijos - Ispanijos sienos uždarymu. Prancūzų darbininkų unijų vadai užtikrino, kad bet koks susisiekimas su Ispanija sausumos ir jūros keliais bus nutrauktas.

Vakaruose neoficialiai tvirtinama, jog Franco yra išsigančęs tokio laipsnio antiispaniškės reakcijos iš savo pareigų pasitraukusias labai greitai. Kiti žino ir datą — spalio 12.

Ispanai teis dar 15

Madridas. — Ispanijoje rengiamas teis dar 15 baskų partizanų. Keliems jų prokuratūra pareikalavo mirties bausmės. Bus teisiamas ir baskų partizanų vadas Jose Mugica Arregui. Jis kaltinamas suorganizavęs 1973 ministerio pirmininko Luis Blanco nužudymą.

Turkijai pagalbą tikisi atnaujinti

Washingtonas. — Šiandien numatyta Atstovų rūmuose balsuoti Turkijai karinės pagalbos atstatymo reikalui ir tikimasi, jog 39 respublikonai, kurie praėjusį kartą balsavo prieš, balsuos už. Su jais buvo susitikęs gynybos sekretorius Schlesingeris ir prodinėjo Turkijos strateginę reikšmę gynimo sistemoje.

Moskva. — Amerika ir sovietai susitarė akredituotiems laikraštiniams išduoti daugkartinės vizas, leisti jiems išvykti ir atvykti, kada tik jis nori.

Hirohito Amerikos žemėje

Washingtonas. — Japonijos imperatorius Hirohito su žmona Nagako vakar jau buvo Amerikos žemėje. Rytoj bus Baltuosiuose rūmuose padės vainiką prie Nežinomojo kareivio paminklo ir lankys daugelį vietų. Policijai ir saugumui bus daug rūpesčių. Svarbiausia ne iš vietinių, bet iš japonų teroristų, kurie galėjo atvykti netikrais pasais. Lankysis Hirohito dar New Yorke, Cape Cod, Chicagoje (antradienį), Ilinojaus ūkiuose, Los Angeles, Disney Land, San Diego, San Francisco ir Honolulu. Pearl Harbor nesilankys. Tai primintų jam patį didžiausią japonų nusikaltimą.

Tokioje. — Apie 3,000 japonų ekstremistų surengė labai triukšmingas demonstracijas, protestuodami dėl imperatoriaus Hirohito pasirošimo iškristi į Ameriką.

Reakcija prieš Britannicą

Chicago. — Reakcija prieš Encyclopaedia Britannica tęsiasi. Vakar dienos "Christian Science Monitor", vienas iš dešimties geriausių laikraščių Amerikoje, perspausdino "Washington Post" straipsnį apie Britannicos paslydimą ir pakliuvimą į sovietų propagandos spąstus. Straipsnio baigiamasis sakinytis skamba: "Vargas ne todėl, kad redaktoriai per mažai žino, bet kad skaitytojai žino labai daug". Chicago lenkų "Dziennik Zwiazkowy" vakar dienos vedamajam cituoja "Chicago Tribune" irgi vedamojo mintis. profesorius R. Misiūno moksliška pagrįstus klaidų atitaisymus ir pripažįsta, kad EB pasitarnavo tik ne mokslo objektyvumui.

Lėktuvo nelaimėje žuvo 60

Beirutas. — Vengrijos lėktuvas su 50 keleivių ir 10 įgulos narių netoli Beiruto besileisdamas susprogo ir įkrito į jūrą. Visi žuvo. Lėktuvas buvo sovietų gamybos Tupolev 154.

RYTAI ATSIKAKĖ DALYVAUTI NATO MANEVRUOSE

Bonna. — Vakarų Vokietija, kaip NATO rudens manevrų rengėja, su Briuselio pritarimu buvo pakvietusi ir Varšuvos pakto, komunistinių kraštų, atstovus dalyvauti svečių - stebėtojų teisėmis. Manevrai pradami šiandien. Atsakymo buvo laukta iki rugsėjo 26. Jugoslavija, nebūdama Varšuvos pakto nariu, buvo vienintelė iš komunistinių šalių, kuri atsiliepė, kad atsiųs vieną atstovą.

Kvietimas buvo išsiuntinėtas pagal "Helsinkio dvasią", kai tenai buvo pasirašyta visa eilė susitarimų, tarp jų painformuoti ir apie būsimus manevrus, pakviesti stebėtojus. Manevrus pirmieji darė komunistiniai kraštai, bet Vakarų nei painformavo, nei pakvietė stebėtojų. Dabar atsisakė ir patys dalyvauti. Stebina visus tik, kad tarp atsakiusių yra ir Rumunija, kuri šiaip pabrėžtinai nori laikytis savarankiškos užsienio politikos ir neparodyti, kad yra Maskvos satelitu ir klauso Kremliaus nurodymų. Tokios nepriklausomos

linijos ji laikėsi ir Helsinkio konferencijos metu. Dabartinis atsisakymas tik rodo, kad sovietų spaudimas buvo per daug didelis, ir Rumunija negalėjo nepaklaustyti.

Bonnoje aiškinama, kad propaganda prieš NATO šalis bus varoma ir toliau, gal net didesnė, nei iki šiol.

Nixonas į politiką negrįš

Lausanne, Šveicarija. — Buvęs Nixono spaudos sekretorius Ronald Ziegler, atvykęs čia atidaryti savo įstaigos skyrių, pasakė, kad Nixonas iš politikos išėjo ir negrįš, neįsijungs į jokią priešrinkiminę kampaniją. Jis labai užsiėmęs rašydamas savo atsiminimus.

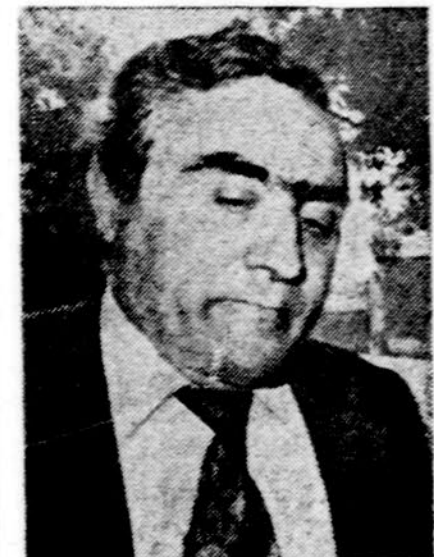
Washingtonas. — Egipto Sa-datas Washingtono bus spalio 27. Ameriką lankys 11 dienų.

PORTUGALIJOS VĖL PANAŠU Į CHAOSĄ

Lisabona. — Portugalijoje panašų į chaosą. Ministerio pirmininko Jose Pinheiro de Azevedo įsakymas kariuomenei perimti radijo ir televizijos stotis buvo prižastimi net kai kuriems karininkams vienietams maištauti prieš vyriausybę. Azevedo per radiją kalbėjo tautai, jog "paskutiniųjų dienų įvykiai peržengė toleravimo ribas ir gresia tautinei nepriklausomybei".

Kai kariniai daliniai atėjo perimti Lisabonos radijo ir televizijos stotis, kad sulaukytų

"provokaciją komunistų kampaniją", kaip sakė Azevedo, karių minios susirinko prie pastatų, o karinės policijos vienietai, atsiūsti saugoti stotis, prisidėjo prie demonstrantų. Susirinko ir tūkstančiai demonstrantų prie Informacijos ministerijos. Iš balkono pasirodė saugumo viršininkas gen. Otelo Sarai-va de Carvalho ir pamėgino išaiškinti, kodėl yra taip, o ne kitaip. Tas generolas, gerokai

Jose Pinheiro de Azevedo, Portugalijos ministeris pirmininkas

kairus, miniai pasakė, kad jis taip daro "vyresniųjų įsakymas, prieš savo valią". Pagaliau nusilenkė miniai ir prižadėjo, kad su demonstrantais ir jis žygiuos iki Belem rūmų, prezidentūros. Susitiko ne tik su prezidentu, bet ir su premjeru Azeveda ir kalbėjo apie susidariusią situaciją. Rezultatai dar nežinomi.

KALENDORIUS

Spalio 1: šv. Remigijus, šv. Teresė Kūdikielio Jėzaus, Gada-nis, Levinija.

Spalio 2: Angelai sargai; šv. Eleuterijus, šv. Mena, Girdutis, Pavandė.

Saulė teka 6:46, leidžias 6:35.

ORAS

Daugiausia debesuota ir daug vėsiau, apie 55 laipsniai.

LKB Kronika Nr. 17

Neleido palaidoti krikščioniškai

Mokytoja nudraskė kaspinus nuo vainiko laidojamam moksleiviui

19
(Tęsinys iš vakar dienos)
LTSR Švietimo Ministerija I. Smetonienės skundą persiuntė Kauno rajono liaudies švietimo skyriaus vedėjui K. Švedui, kad šis ištirtų I. Smetonienės pareiškime paminėtus faktus. Žemiau pateikiame šio tyrimo rezultatus:
"LTSR Švietimo Ministerijos Mokyklų Valdybai
Nuorašas: I. Smetonienė, Kaunas, Laisvės al. 19, Kauno I klinikinė ligoninė.

Kauno rajono liaudies švietimo skyrius, patikrinęs pil. I. Smetonienės pareiškime, rašytame LTSR Švietimo Ministrui, keliamus faktus apie Karmėlavos vidurinės mokyklos vadovų netinkamą elgesį sūnaus Antano ir dukters Gražinos atžvilgiu, nustatė, kad šie faktai nepasitvirtino. Mokykla teisingai organizuoja komunistinį moksleivių auklėjimą, tačiau pil. I. Smetonienė namuose savo vaikus nuteikia priešiška linkme, o vaikai, ypač sūnus Antanas, tas priešiškas mintis išsako mokinų kolektyve. Patikrinimu nustatyta, kad sūnaus Antano ir kitų mokinių atžvilgiu jokios prievartos mokyklos vadovai nenaudojo. Mokyklai duotas nurodymas, pasiteikiant apylinkės DZDT Vykdomojo komiteto darbuotojus, išsiaiškinti su pil. I. Smetonienės netinkamą vaikų auklėjimą ir paveikti ją, kad netrukdytų mokyklai komunistiškai auklėti moksleivius.

1975 balandžio 30
Kauno raj. liaudies švietimo skyriaus vedėjas K. Švedas

Debeikiai.
1975 balandžio 13 auto avarijoje žuvo Debeikių vidurinės mokyklos 10 klasės moksleivis Antanas Tamošaitis, gyvenantis Anykščių raj. Ivonių kaime.

Balandžio 14 pas tėvus apsilankė partijos sekretorė mokyk. Aldona Stalianskienė ir pareiškė, jei Antanas bus laidojamas su bažnyčia, tai ji nudraskysianti kaspinus nuo vainiko ir nieko nepadėsianti, net mašinos neduos. Motina nesutiko.

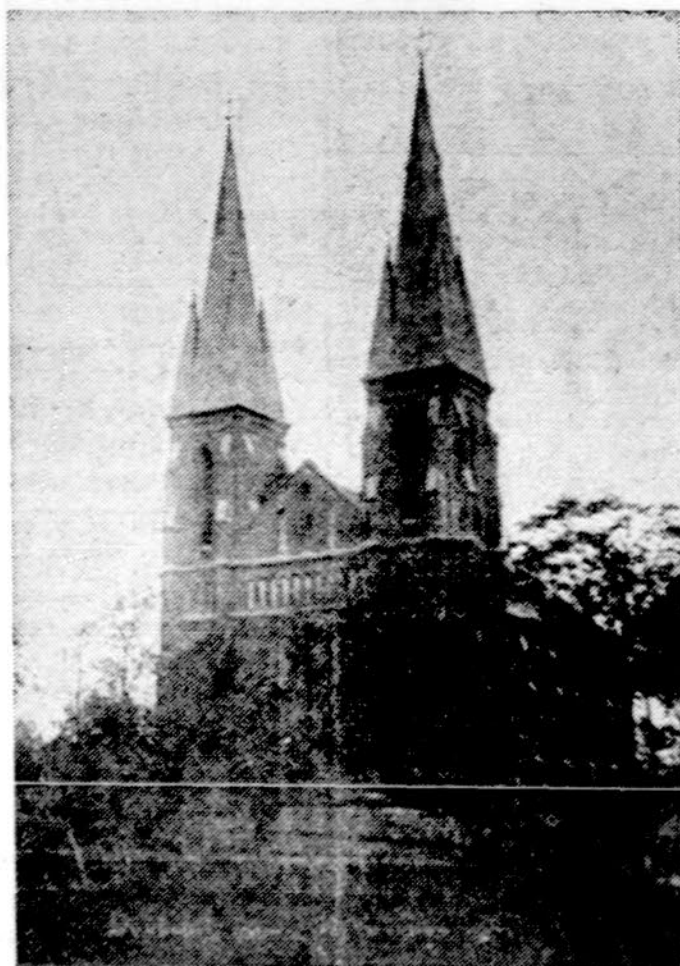
Balandžio 15 prie mirusiojo draugo budėjo 10 klasės mokslei

viai. Atėjusi mokyk. A. Stalianskienė nudraskė kaspinus nuo vainiko ir suglamžiusi numetė į kampą. Mergaitės verkė. Atėjęs kolūkio pirmininkas Kazimieras Šinkūnas drauge su Aldona Stalianskiene užsidarė kambaryje motiną (jos vyras miręs) ir, visai prasidami bei įkalbinėdami, vertė laidoti sūnų be bažnyčios. Mokytoja Stalianskienė dėl laidotuvių tarėsi su Anykščių rajono partijos sekretore Zinaida Barkauskiene.

Motina neišlaikė spaudimo ir sutiko, kad sūnaus karstas būtų nuvežtas į mokyklą ir palaidotas be bažnyčios.

Gudžiūnai

1975 metais buvo sumažintas elgesio pažymys iki patenkiamo Gudžiūnų vidurinės mokyklos (Kėdainių raj.) 8 klasės mokinėi Eugenijai Venskauskaitėi už tai, kad ši gavenius metu atsisakė organizuoti mokykloje pasilinksminimus ir pati juose nedalyvavo.

Debeikių bažnyčia. Utenos aps.

SKAUTYBĖS KELIAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŪ RAMOVĖ
Bedaguoja skta. Irena Regienė, 2632 W. 65th St., Chicago, Illinois, 60629
Telefonas 476-7089

SESIŲ VADOVIŲ SĄSKRYDŽIUI CLEVELANDE

Molonios Sesės!

Leiskit Jūs visas, suskridusias iš įvairių vietų, labai nuosirdžiai pasveikinti ir pasidžiaugti Jūsų visų dideliu pasiryžimu taip uoliai dirbti lietuviškajai skautybei išlikti gyvai ir įtakingai ugdyti lietuvių tautos priešais.

Visų vadovų ir vadovių skautybės sąjūdyje pareigos svarbios ir dažnai įtakingos. Kiekvienas ar kiekviena savo poste turi dažnai skirtingus konkrečius uždavinius, bet visų veikla gali gale pasireikšti bendra jungtiniame pagrindiniame lietuviško skautavimo siekime — ugdyti lietuvišką asmenybę, ištikimą ir pasišventusią Dievui, Tėvynei, Artimui.

Jeį visų vadovų ir vadovių pareigos svarbios, tai vadovų, kurios tiesiogiai ir, galima sakyti, kasdien — perduoda idėjas, taktikos metodus, vykdo planus, atlieka konkrečius uždavinius ir netarpinškai dirba su skautėmis — tai tūtininkų ir draugininkų bei artimiausių jų talkininkų — pareigos yra svarbiausios! Iš jų konkretaus darbo matosi skautiškojo ir tautinio auklėjimo vaisiai.

Kai Jūs — toks didelis būrys beveik iš visur — tariatės, svars tote ir ruošiatės taip pat toliau vis tobuliau veikti, kiekvieno skautybės brangintojo širdis prisipildo džiaugsmo ir veržiasi noras palinkėti geriausias sėkmes! Prie ko ir aš tikrai nuosirdžiai prisidedu.

Ta pačia proga pridėdamas Jums visoms ir Jūsų vyresnioms vadovėms už nenuilstamas pastangas nuolat tobuliau veikti, tobuliau vadovauti, savo didelę padėką. Su geriausia linkėjimais!

v. s. Antanas Saulaitis
LSS Tarybos Pirmininkas

DRAUGYSTĖ, DIEVAS IR PROBLEMAS

CHICAGOS KERNAVĖS TUNTO SKAUCIU ANKETA

Šiais metais, pavasariniui baigiantis, Kernavės tunto skautės užpildė anketą. Tik Zemy-nos draugovė, paviliota atbundenčios gamtos, tą sekmadienį išklyvo. Anketą užpildė 39 skautės, nuo 10 iki 22 metų amžiaus.

Laimė — nelaimė

I klausimą "Didžiausia man laimė būtų..." buvo įvairiai atsakyta: "daktaras" (10 m.), "kad Lietuva būtų laisva" (14 m.), "keliuoti po pasaulį" (14 m.), "apsivesti" (kelios 11 ir 12 m.), "kad nebūtų karų" (13 m.), "susigyventi su tėvais" (15 m.), "kad tėti ir mamytė vėl susieitų" (15 m.), "turėti arklį" (trys 10 m.), būti virėja ir turėti savo kavinę" (12 m.), "gauti naują mašiną" (15 m.). Žaismingai vaikiški ir labai rimti laimės troškimai maišosi draugėn.

I kitą klausimą "Didžiausia man nelaimė būtų" atsakė ne tiek daug. Matyt, nelaimės mintis ne tiek dažnai prisileidžiama... Pasisakymuose nelaimės blybė braute prasibrauna — "numirti" (kelios 10-12 m.), "būti aklai" (15 m.), "jei negalėčiau lankyti lietuvišką mokyklą" (10 m.), "gauti blogą ligą" (12 m.), "būti vienišai" (14 m.), "turėti vaiką be vyro" (15 m.), "jei neturėčiau draugų" (12 m.).

"Jeį galėčiau, aš labiausiai norėčiau..." — mažos sesutės (10 m.), "keliuoti į Lietuvą" (12 m.), "lygybės" (14 m.), "būti daktare" (12 m.), "turėti šunį" (12 m.), "iš namų išvažiuoti" (13 m.), "kad mano meilė mane mylėtų" (12 m.).

Koks didelis norų ir rūpesčių įvairumas ir kitimas tokiam trumpam laiko tarpe.

Lietuva — Amerika

Yra daugiau vertinančių Lietuvą (13), negu Ameriką (4). Didelė dalis abu kraštus vartina lygiai (17). Be abejo, tokiame lietuviškame sąmoningumui didelės įtakos turi tėvai, pati skautėjų organizacija ir lietuviška mokykla, Lituanistinė mokyklėlė lanko 34 iš 39. Viena penkiolikmetė labiausiai nori "lietuviškų

draugų", o dviem dvylikametėm didžiausia nelaimė būtų, jei negalėtų lankyti lituanistinės mokyklos ar lietuviškų programų.

Draugystė

Ne viena pasakė, kad būti vienišai ar neturėti draugų būtų didžiausia nelaimė. Iš 39 nuolatinių draugė turi 31; jos neturi 4; neatsakė 4. Berniuką draugą turi 32, neturi 6; neatsakė 2.

SUMAINĖ ŽIEDŲ

Nuolatinis Skautybės Kelio bendradarbis, veiklus Lituanicos tunto vadovas S. Gintaras Plačas rugsėjo 20 d. susituokė su tunto vadove ps. Aldona Kelmelyte. Išpūdingos sutuoktuvų apeigos įvyko Brighton Parke lietuvių Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje. Jaunosius prie altoriaus palydėjo vienuolika porų pamergių ir pabrolių, dvi gėlių mergytės ir pora žiedų nešėjų. Sutuoktuvų Mišių metu skaitytos išpūdingos lietuviškos maldos buvo pačių jaunųjų pasirinktos. Gausūs šių sutuoktvių liudininkai buvo sužavėti ir sujaudinti išpūdingomis pamaldomis.

Vakare Jaunimo centre, kuriame jaunieji praleido nesuskaitomas valandas lituanistinėje mokykloje, sueigose, posėdžiuose ir kt., įvyko ir jų vedybų pokylis, kurio gausių svečių daugumą sudarė skautavimo dienų draugai-ės, vadovai-ės. Pokylio "maršalka" — v. s. Vladas Vileišis.

Religija

Tvirtai Dievu tikinčiom pasisakė 30; netvirtai — 8; viena iš šių klausimą neatsakė. Dievą dažnai junta bažnyčioj 28, gamtoj — 17, savy — 8. Retai ji junta kituose — 27, savy — 24, gamtoj 16. Kiekvieną dieną meldžiasi 9, rytą ir vakare 7, sekmadieniais 20. Dievą ir laimėj ir nelaimėj prisimena 23, vien laimėj — 6, nelaimėj — 4, o nei laimėj, nei nelaimėj — 4, neatsakė — 2.

Problemos

Bet pusė visų mergaičių turi problemų ar tai su tėvu (23), ar tai su motina (26), su broliu, broliais (25), su seserim, mis (2), su mokytoju, mis (21), su drauge,ėmis (24), su berniuku, berniukais (20). Didelių problemų daugiausia turi su motinomis (11), mažiau su tėvu (7), seserimis ir broliais (po 6). Didelių problemų su mokytojais, draugėm ar berniukais beveik nėra (po 3). Didelių problemų su motinomis daugiausia turi 14, 15 m. mergaitės. Maža kas iš mergaičių sakosi

keliančios dideles problemas vienos (tik 4), daugiau kaltina kitus (16) arba pripažįsta savo ir kitų kaltę (18). Mažesnių problemų kaltę sau priskiria 13, kitiems — 16, bet daugiausia laiko, kad priežastis yra tiek pas jas pačias, tiek pas kitus (69). Labiausia yra linkusios kaltę priskirti broliui,iams. Didesnėse problemose vyresnės mergaitės daugiau linksta ir save ir tėvus laikyti kaltais, bet kai kurios kaltę priskiria sau.

Pastabos

Anketoje tarp eilučių pastebima tiek tėvų bei skautų organizacijos (pvz. Lietuvos vertinime), tiek amerikietiškos aplinkos (ankstyvam bendravime su berniukais) įtaka. 10-17 m. mergaičių plati norų skalė rodo jas esant pakeliui iš vaikiškos pasaulėjautos į suaugusio pasauliūrą. Pagal anketos davinius, daugelio mergaičių tikėjimas atrodo pastovus, religinis jautimas gan dažnas, malda galinti būti dažnesnė. Į akis krenta didelės problemos su motinom turinčiųjų procentas: kas ketvirta iš visų, kas antra 14-16 m. amžiaus mergaičių tarpe. Be abejo, tai rodo pauglių draugų ir tėvų įtakos susikryžijimą.

Skautybė su savo idealais, kreipiamais į Dievą, tėvyne ir artimą, tokiam savrbiame, dažnai kritiškaime jaunulės brandos laikotarpy, gali suvaidinti didelį teigiamą vaidmenį tiek charakterio, tiek lietuviybės, tiek gilių žmoniškų vertybių ugdyme.

Kun. dr. K. Trimakas

NERIJOS TUNTO DEMEČIUI

Visos Nerijos tunto sesės dalyvauja sekmadienį, spalio 5 d., Bučo sodyboje, Willow Springs, įvykstančioje skautiškų žaidimų ir varžybų šventėje. Pradžią 1 val. p. p. Atvykstame pusvalandžiui anksčiau, kad turėtume laiko susipažinti su žaidimų aikštėmis ir pasiruošti šventės atidarymui. Dėvime stovyklinėmis darbo uniformomis ir šlipsis. Visos pakviečiame šventėn atsilankyti savo tėvelius, drauges ir pažįstamus — visiems numatytos programos rudenįjančios gamtos aplinkoje.

SUMAINĖ ŽIEDŲ

Nuolatinis Skautybės Kelio bendradarbis, veiklus Lituanicos tunto vadovas S. Gintaras Plačas rugsėjo 20 d. susituokė su tunto vadove ps. Aldona Kelmelyte. Išpūdingos sutuoktuvų apeigos įvyko Brighton Parke lietuvių Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje. Jaunosius prie altoriaus palydėjo vienuolika porų pamergių ir pabrolių, dvi gėlių mergytės ir pora žiedų nešėjų. Sutuoktuvų Mišių metu skaitytos išpūdingos lietuviškos maldos buvo pačių jaunųjų pasirinktos. Gausūs šių sutuoktvių liudininkai buvo sužavėti ir sujaudinti išpūdingomis pamaldomis.

Vakare Jaunimo centre, kuriame jaunieji praleido nesuskaitomas valandas lituanistinėje mokykloje, sueigose, posėdžiuose ir kt., įvyko ir jų vedybų pokylis, kurio gausių svečių daugumą sudarė skautavimo dienų draugai-ės, vadovai-ės. Pokylio "maršalka" — v. s. Vladas Vileišis.

Religija

Tvirtai Dievu tikinčiom pasisakė 30; netvirtai — 8; viena iš šių klausimą neatsakė. Dievą dažnai junta bažnyčioj 28, gamtoj — 17, savy — 8. Retai ji junta kituose — 27, savy — 24, gamtoj 16. Kiekvieną dieną meldžiasi 9, rytą ir vakare 7, sekmadieniais 20. Dievą ir laimėj ir nelaimėj prisimena 23, vien laimėj — 6, nelaimėj — 4, o nei laimėj, nei nelaimėj — 4, neatsakė — 2.

Problemos

Bet pusė visų mergaičių turi problemų ar tai su tėvu (23), ar tai su motina (26), su broliu, broliais (25), su seserim, mis (2), su mokytoju, mis (21), su drauge,ėmis (24), su berniuku, berniukais (20). Didelių problemų daugiausia turi su motinomis (11), mažiau su tėvu (7), seserimis ir broliais (po 6). Didelių problemų su mokytojais, draugėm ar berniukais beveik nėra (po 3). Didelių problemų su motinomis daugiausia turi 14, 15 m. mergaitės. Maža kas iš mergaičių sakosi

Saunūs Chicago akademikai — P. Šalčiūnas, V. Butikas, G. Būtenas ir P. Vilkelis lauro programoje ASS šių metų studijų dienų stovykloje, Rako stovyklavietėje. Nuotr. Algio Korzono

MŪSŲ KOLONIJOSE

Baltimore, Md.

SOLISTĖ G. ANTANAITYTĖ UGIANSKIENĖ DAINUOS BALTIMOREJE

Baltimorės Balfio skyrtaus kviečiama, naujai iškilusi solistė Genovaitė Antanaitytė - Ugianskiėnė, iš pietinio New Jersey, ruošiasi dainuoti Balfio koncerte spalio 18 d. Prieš tai ji jau buvo koncertavusi Chicagoje, akompanuojant komp. Darių Lapinskiui. Tad Baltimorė jai bus trečiasis koncertas vieno mėnesio bėgyje.

Tai bus stambaus masto koncertas su žymia daininke ir akompanuojant baltimorietei pianistei El. Juškauskaitėi - Bush. Be to, programa pajavins ir "Malūno" tautinių šokių grupę, vadovaujama Danutės Balčiūnienės ir Nijolės Dulytės-Kaltreider.

Koncertu Baltimorės Balfio skyrtaus pradeda rudens veikimo sezoną. O tas veikimas ne kas kita, kaip pastangos susilpti į vargą patekusį lietuvi. Tam tiks lui skiriamas ir šio koncerto pelnas. Tuo pačiu sudaroma programa baltimoriečiams pasigėrėti mūsų meno viršūnėmis. O po programos bus galima pasmargiauti prie dosnaus bufeto ir pasišokti.

Šiuo metu Baltimorės Balfio valdybą sudaro Cezaris Surokas, pirm., Marija Noreikienė, Antanas Sajauskas, Teresė Baltikauskienė ir Emilija Makauskaitė.

New Haven, Conn.

IS NEW HAVENO I ST. PETERSBURGA

Lietuvių Bendruomenės New Haveno apylinkė rugsėjo 20 d., low Springs, Ill., kur per devynnerius metus jau įvyko panašios šventės.

Varžyboms yra paruošti įdomūs žaidimai abiejose aikštėse. Tinklinio aikštėje, kur varžysis sesių ir brolių komandos, vadovaus Lituanicos tunto sporto skyriaus vedėjas A. Liškūnas su patyrusiais teisėjais. Jūrų bučys Marius Naris, j. b. K. Micevičius, j. s. V. Rupinskis ir j. v. s. B. Juodelis praves žaidimus aikštėse, padedant daugeliui talkininkų - teisėjų.

Tėvų - rėmėjų gegužinėje j. b. E. Nakutis, talkininkaujamas sesių ir jų gerųjų mamųčių, visus vaisius skaniais pietumis su lietuviška gira ir braziliška kava. Šventės loterijos organizatorės gintarė M. Kupcikevičienė, S. Rupinskienė ir eilė jų padėjėjų visus aprūpins laimingais bilietais.

Visi tėveliai bei vadovai prašomi visą skautiškąjį jaunimą laiku atvežti į šventę, nes visiems žaidimams skirtas laikas yra ribotas. Tad iki pasimatymo varžybų šventėje. Rengėjai

puikiomis išleistuvėmis palydėjo savo ilgametį pirmininką Antaną Gruzdį su poniu į St. Petersburgą, Floridą. Išleistuvėse, be vietinės LB apylinkės narių, dalyvavo svečių ir iš artimesnių ir tolimesnių apylinkių, kaip Hartfordo, Waterburio, Stamfordo, Bridgeporto ir kt.

Jautrias atsiveikinimo kalbas pasakė LB Tarybos narys dr. P. Vileišis, Connecticut apygardos pirmininkas G. Zemaitytis, numizmatikos knygu autorius Juozas Karys, Moterų s-gos pirm. M. Jokubaitė, Moterų klubo vardu Lijolė Zidonytė ir kiti artimi Gruzdžių bičiuliai. Vietinės apylinkės vardu atsiveikino Aug. Ramanauskas ir Vaiva Vėbraite, kartu įteikdami išleistuvių dalyvių bendras ir savo asmenines dovanas.

A. Gruzdys išbuvo LB apylinkės pirmininku be pertraukos 15 metų. Už jo ilgametę veiklą jam buvo suteiktas Garbės pirmininko vardas visam amžiumi. Šis įvykis atžymėtas atitinkamu puošniu adresu, kurį nupiešė dail. Dalia Ramanauskaitė. Adresą jam įteikdama, gražiai kalbėjo Vaiva Vėbraite. Meninę programą atliko buv. Lietuvos valstybės teatro aktorius Vytautas Vailikas, o visą programą vedė dr. Henrikas Lukasevičius.

Išleistuvių vaises puikiai paruošė New Haveno ponios, Ypatinai daug ir sumaniai dirbo Jadvyga Kronkaitienė, A. Lipčienė, E. Šaulienė, M. Jokubaitė ir kt.

A. Gruzdys daug metų dirbo kaip general maintenance manager Albertus Magnus kolegijoje, o žmona Vanda Knights of Columbus įstaigoje. Ir savo darbovietėse abu buvo gražiai įvertinti išleistuvėmis ir gausiomis dovanomis.

New Haveno apylinkė linki savo buv. pirmininkui ir poniai ilgu ir laimingų metų sauletoje Floridoje.

Dalyvis

— Žydų tauta buvo tremtiniais apie 2000 metų.

STATEMENT OF OWNERSHIP

DRAUGAS, the Lithuanian Daily Friend, is published daily except Sundays, legal holidays and the day after Easter and Christmas, at 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629 and with editorial offices at the same address, Rev. F. Garsva, MIC, editor. DRAUGAS is the publication of the Lithuanian Catholic Press Society of 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629, a religious non-profit corporation of Illinois. The Society is sole owner of the publication. The purpose and function of the corporation have not changed. The average printing is 18,300 and the average circulation is 17,800. Oct. 1st, 1975
Peter P. Cinikas, MIC, Adm.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

1200 SO. HALSTED STREET TEL. - CA 5-7253
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS VAIKIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9600

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, legal holidays, days after Christmas and Easter, by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 - Chicago and Cook County, Illinois
Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign Countries - \$26.00.
Chicago, Cook, Ill. \$25.00 \$15.00 \$10.00 \$5.50
Kamadoje 25.00 15.00 10.00 5.50
Kitur 23.00 13.00 9.00 4.50
Užsienyje 26.00 16.00 10.50 6.50
Savaitaliai 10.00 8.50 - -

Pašto išlaidas mokinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas neaišnumai. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs.

Redakcija straipsnius taisy savo puošia. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

2858 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6356

Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti 374-9012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Seštad. nuo 2 iki 2:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WA1900 5-3048

DR. ANTONIUS RUDOKAS

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.
antrad., penkt. 1-5, treč. ir sešt. tik susitarus.

DR. ANTONIUS RUDOKAS

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą; pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, seštad. 10-3 val.

DR. ANTONIUS RUDOKAS

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti: MI 2-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., seštad. nuo 1 iki 4 val.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

489-4441 — LO 1-4605
jei neatsiliepa 561-1070
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai: 1002 No. Western Avenue.
5214 No. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223.

DR. F. G. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad., pagal susitarimą

DR. PETRAS ŽLIJBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 8-9, penktad. 2-5, šeštad. pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. p. p. išsyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 ir 4 val. popiet.

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvius gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad., ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-2 val. p. p. trečiad. užsaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1165
Rezid. telef. 239-2919.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p. Tik susitarus.

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai.
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149.
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Užsaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet. ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas

NUSIVYLIMAS DETENTĖS POLITIKA

Sakoma, kad pokario Vakarų Vokietija yra geriausias ir ištiesimasis JAV-bių mokinytis ir patikimiausias sąjungininkas Europoje. Amerika pasitiekė vokiečių tauta, vokiečiai — Amerika, kuri ne tikai netrukė, bet dar padėjo trims vakarinių sąjungininkų okupuotoms zonoms susijungti į vieną Vakarų Vokietijos valstybę.

Pokario metais Amerika ne tikai neišnaudojo Vakarų Vokietijos žmonių, bet dar ekonomiškai ir kitais būdais padėjo jiems atsistatyti. Nenuostabu tad, kad katinas žino, kas ji glosto. Vakarų Vokietijos politinio gyvenimo vadovai, pradedant dr. Konradu Adenaueriu ir baigiant dabartiniais politikais, derino savo politiniusėjimus prie Amerikos vedamos politikos.

Amerika patarė Vak. Vokietijai gerinti santykius su Sovietų Sąjunga. Iš čia ir atsirado vokiečių „detentė“ — bendravimas su rusais.

Amerikos, jeigu ne spaudžiamas, tai jau tikrai „patariama“ Vakarų Vokietijai sudarė sutartį su Sovietų Sąjunga, kuria atsižadėjo didelės dalies savo teritorijos — rytinių žemių, pripažino jai jėga primestą rytų sieną, o taip pat Stalino sukurtos Rytų Vokietijos teisinę egzistenciją.

Taigi detentės politika atnešė Vakarų Vokietijai daugybę skaudžių negerovių. Vis dėlto vokiečiai, kad ir sukandę dantis, šias jėms didžiojo sąjungininko rekomenduotas sutartis priėmė. Manyt, kad detentė atnešė vokiečiams ramybę ir kai kurių vilčių. Deja, trumpa gyvenimo praktika parodė, kad taip nėra ir nematyti, kad būtų geriau.

Tačiau po gėdingu Helsinkio dokumentu Vakarų Vokietija, kaip ir kiti 34 kraštai, padėjo savo parašą, nors ir žinojo, kad vokiečiai daug davė, bet nieko negavo.

Diplomatiniai ryšiai tarp Vakarų Vokietijos ir Sovietų Sąjungos labai gyvi. Vakarinii vokiečių ir rusų diplomatai ir net užsienio reikalų ministrai dažnai lanko vieni kitus. Juos seka dažnos ir gausios techninės bei prekybinės delegacijos. Rusai kviečia specialistus dirbti Sov. Rusijoje, statyti įvairius fabrikus, siūlo gerus atlyginimus, įvairius priedus, premijas. Deja, vokiečių specialistai nelabai susigundo. Jie aplanko Sov. Rusiją ir nusivilia, kai įsitikina, kad rusai nėra atvirai, nei nuosirdūs. Jie nerodo savo fabrikų, žaliavų šaltinių — nepasitiki vokiečiais, lygiai kaip ir kitais svetimšaliais.

Rusai nori pirkti Vakarų Vokietijoje visko, ir vokiečiai yra pajėgūs bet ką rusams pagaminti, parduoti. Deja, čia užkliūna atsiskaitymo klausimas ir tada paaiškėja, kad rusai neperdaug turi ką duoti, — sunkiai sprendžiamas ir atsiskaitymo klausimas.

Lengviausiai abidvi šalys sutaria pasaulio taršos sumažinimo klausimais. Ši „paslaptis“ ne politinė: gero oro nori ir viena ir kita šalis. Siek tiek sutaria ir kultūrinio bendradarbiavimo reikalui. Vokiečiai pasijuntė ir Sov. Rusiją garsųji savo Vakarų Berlyno simfoninį orkestrą ir mainais gavo iš Rusijos panašų meninį vienetą. Tačiau prie dažnesnio pasikeitimo meninėmis vertybėmis nebuvo prieita.

Pereitų metų spalio pabaigoje Sovietų Sąjungos komunistų partijos šefas L. Brežnevas ir Vakarų Vokietijos kancleris H. Schmidtas pasirašė susitarimą apribinti Vakarų Berlyną elektros energija iš Rusijos valdomų sričių. Šiam reikalui Vakarų Vokietijos firmos turėjo iširuoti bran-

duolinę jėgainę Karaliaučiaus apylinkėse. Vadinas, vokiečiai turėjo pasistatyti elektrinę rusų iš jū išplėstoje žemėje, kuri jiems elektrą gamintų. Nuo minėto susitarimo praėjo jau beveik metai ir praktiškai šiuo reikalu nieko nebuvo padaryta. Sovietai aiškina priežastis: Rytų Vokietija neduodanti leidimo tą energiją per savo teritoriją transportuoti. Panašiai yra ir su kitais susitarimais — jie vis kur nors rusų pusėje „užkliūna“.

Atrodo, kad Vakarų Vokietijos kantrybė pradeda išsekti. Spaudoje vis daugiau girdėti klausimų: „Ką mes gavome, atsisakę rytinių žemių ir pasidavę detentės politikai?“ Vokiečiai ypač skaudžiai pergyvena faktą, kad Sovietai, gavę milžiniškas vokiečių nuolaidas, už tai nepatvirtino Vakarų Berlyno prijungimo prie Vakarų Vokietijos, ko visi tikėjosi ir laukė, nepalengvino susisiekimo ir nenugriovė garbiosios gėdos sienos.

Jų spauda, aiškindama detentės politikos žalą, daro tolimesnes išvadas, iš kurių aiškėja, kad rusai, dangstydami detentės skydą, stengiasi visomis išgalėmis skaldyti Vakarų vienybę, griauina NATO ir daro viską, kad atskirtų Vakarų valstybes nuo Amerikos ir tokiu būdu sustabdytų „Amerikos veržimąsi į Europos kontinentą“.

Siems faktams patvirtinti turima ir vakariečių nedžiuginančių faktų. Iš tikrų šaltinių patiriama, kad Amerika, stiprindama savo globojamą Izraelio valstybę, padariusi žymių nuolaidų Europoje, pasirašydama Vakarų Europos kraštams labai kenksmingą Helsinkio deklaraciją. Už tai sovietiniai rusai, gavę tokias didesles nuolaidas, pažadėję aktyviai nesikišti į Izraelio — arabų šalių ginčą. Egipto Sadatas, negaudamas iš Sovietų reikalingo ginklo kiekio, pasirašęs arabams nelabai naudingą susitarimą su Izraeliais.

Tačiau šios žymios Amerikos ir Europos šalių nuolaidos Europoje vis dėlto neatnešusios ir tikros Izraelio — arabų kraštų taikos. Nesą duomenų, rašo vokiečių „Der Spiegel“, kad Sovietai laikytųsi jiems naudingų susitarimų Genevoje ir Helsinkyje. Artimiausias jų puolimo smūgis galys būti nukreiptas į Jugoslaviją. Kaip žinome, šį komunistinį kraštą šiuo metu valdo 83 metų maršalas Tito, nepalankus Maskvai. Tito neturi sau lygaus įpėdinio. Po jo mirties daugiautė Jugoslavija gali suskilti ir visiškai išslysti iš komunistės orbitos. Tai žino Maskva. Todėl, esą, beveik tikra, kad, mirus Titui, Sovietų vadovaujamos Vakarų pakto ginkluotos pajėgos Vengrijos pavyzdžiu užimtų Jugoslaviją. Ką šiuo atveju darytų Amerika? — klausia Vakarų Europos spauda ir pati atsako, kad JAV suteiktų Jugoslavijai lygiai tokią pačią pagalbą, kokią „suteikė“ savo laikui Lenkijai, Vengrijai, Čekoslovakijai.

Taip pamažu susidaro sąlygos Sovietams paglemžti naujus kraštus. Apetitas bevalgant dar padidėja. Jau dabar sovietiniai rusai įtariamai žiūri į neramią Ispaniją, kur, mirus nusenusiam gen. Franko ar dar net jam gyvenant esant, gali susidaryti tokia padėtis, kokia buvo prieš kiam ateinant į valdžią prieš 36 metus. Sovietinio milžino sekantis kšnis gali būti ir Italija ar kuris kitas Europos kraštas. Tai gi pastaruoju metu visur labai plačiai praktikuojama detentės politika ir politiniai mainai stiprina ne Vakarų kraštus, o Sovietų galybę.

b.lv.

VARŽYBOS AZIJOJE

Kinija ir Sovietai varžosi dėl politinio pirmavimo Azijoje

GEDIMINAS GALVA

Su praetimi nėra prasmės bylinėti. Kurių priežasčių grandinė, kurios klaidos pastūmėjo JAV į tragišką atomazgą Vietnamo, net ir šiandieną negalima tiksliai pasakyti. Amerikiečiai padarė daugelį klaidų, bet didžiausia — Pietų Vietnamo išdavimas 1973 m. sausio mėn. taikos sutartimi, nes jos pasėkas buvo galima numatyti. H. Kissingerio sudaryta sutartis pastūmėjo Pietų Vietnamą rankas pakelti, o JAV, pralaimėjusios Vietnamo atsparą, prarado pasitikėjimą Azijoje.

Po šio tragiško liūžio Indokinija subyrėjo lyg kortų namelis. Amerikiečiai turėjo iš jos pasitraukti. Azijos kraštai, anksčiau besinaudoję JAV parama, staiga ėmė klabenti prieš — Kinijos ir Sovietų — duris. Washingtonas turėjo nenoromis trauktis iš Azijos žemyno ir tenkintis tik jos pakraščiais. Vientintelė amerikiečių atsparą Azijos žemynė teliko Korėjoje, nes jos geopolitinė padėtis turi lemiančios svarbos ne tik JAV, bet ir Japonijai.

Nauji varžovai

Kom. Kinija ir Sovietai buvo atvirai JAV priešai Vietnamo karo metu. Šiaurės Vietnamas nebūtų pajėgęs ištvirti be komunistinių kraštų paramos. Nelemtam karui Vietname pasibaigus, prasidėjo ryškesnės Kinijos-Sovietų varžybos dėl įtakos Indokinijoje ir Azijos žemynė.

Kom. Kinija ėmėsi labai atsargios užsienio politikos, kuri iš esmės skiriasi nuo JAV vestosios politikos praėjusio pasaulinio karo pabaigoje. Washingtonas visas priemones panaudojo remti Sovietus karo metu ir jam pasibaigus. Pekinas pasielgė priešingai. Kai nerimo pagauti kraštai staiga atšalo JAV-bėms, kinai ėmė įkalbinėti juos nenutraukti ryšių su JAV stiline siena, kuri skiria du besikapojančius gaidžius.

Kinija nelauko JAV bičiulišku kraštu, bet šiuo metu jos mažiau pavojingos už Sovietus, kurie ėmė sparčiai išsigalėti Azijos žemynė. Kinų didžiausias rūpestis atsipirkti rusų spaudimui. Todėl jie neskušba prijungti Taiwaną ir kitas sritis, nes vengia naujų tarptautinių paimniavimų ir įtampas su JAV.

Karinė pagėja

Politiame žaidime daug lemia karinė pagėja. Kinai gali pasigirti milžinišku gyventojų skaičiumi, nuolat kurstomai revoliucine nuotaika, rusų neapykanta, tačiau menki jos apsiginklavimo šarvai.

Gausiausia kinų tauta pasaulyje turi 3 mil. kariuomenės, kurios drausmė gerokai pašilusi dėl jos įvėlimo į vidaus politiką. Kom. Kinija turi 8 mil. ginkluotų milicininkų, galinčių atlikti vaidmenį, kovojant prieš užimtame krašte, bet ne fronte. Daugiau pusės kinų kariuomenės sutelkta šiaurinėje Kinijoje, ypač prie Sovietų sienos.

Sovietai laiko 4,2 mil. gana drausmingų ir gerai ginkluotų karių. Jų taktinių ir strateginių ginklų persvara gąsdina kinus. Kinai jau padarė pažangą branduoliniame apsiginklavime, bet neturi tolimo nuotolio branduolinių raketų, strateginių bombonešių ir povandeninių laivų. Kinų naikintuvų ir važmos lėktuvų skaičius tesudaro tik dešimtadalį esančio Sovietuose. Kinai teturi tik ketvirtadalį malūnsparnių skaičiaus esančio Sovietuose.

Kom. Kinijos jūrų karinis laivynas tinkamas tik pajūriams saugoti. Ji kiek pajėgesnė parankomis.

Kinai deda pastangas apsiginkluoti ir šiam reikalui skiria apie 20 proc. tautos pajamų. Apsiginklavimo pramonė veikia trūkiodama, nesklendžiai. Ūkinis pajėgumas menkas sukurti stambiems šarvams. Kinų atsilikimas ginklavimosi varžybose pastūmėjo kariuomenės vadus ieškoti bent laikinio santykių pagerinimo su Sovietais.

Naujas šaltasis karas

Kinija ir Sovietai ypač šiais metais sustiprino šaltąjį karą. Kinijos menkas apsiginklavimas verčia vesti nuosaikią politiką, išlaikyti pusiausvyrą, bevalkštant ištempta virve. Ji stengiasi palaikyti kuo geriausias santykius su artimaisiais ir tolimaisiais kaimynais. Šiuo metu ji

Ugandos jaunuoliai — diktatoriaus Amino gerbėjai. Nepaisant jų valdovo didelio garso, krašte nuolat trūksta maisto produktų.

bando bent Kambodiją ir Laosą išlaikyti savo įtakoje. Pekinas labai apdairus santykiuose su Tajum, Malajais, Indokinija ir net Filipiniais. Tuose kraštuose anksčiau pradėta komunistų partizaninė kova sulaukyta. Kinams rūpi kuo ilgiau išlaikyti susikločiusią jėgų pusiausvyrą ir visą dėmesį sutelkti kovai prieš rusus.

Praėjusį pavasarį Šiaurės Korėja ieškojo Kinijos paramos pradėti karą prieš Pietų Korėją ir sujungti abu kraštus. Kinija nepritarė šiam sumanymui ir nesutiko stoti atviron kovon prieš JAV. Kinams rūpi ne JAV reikalai, bet savieji tikslai. Jų pagrindinis tikslas šiuo metu yra: atremti Rusijos spaudimą ir nesilpninti savo jėgų antrajėlis svarbos kovose, kurios pabliuostų JAV ir Japoniją, laikinius talkininkus.

Zaidimas Indokinijoje

Sovietai deda visas pastangas įsivyruti Indokinijoje, ypač Mekongio deltoje. Jiems pakenciaimai sekasi Vietname, kurio šiuo metu turi daugiau kaip 40 mil. gyventojų. Rusai nori įsivirtinti Cam Ranh įlankoje, kurios išrenngimams amerikiečiai išleido 130 mil. dolerių. Šis reikalas liečia ir Šiaurės Vietnamo santykius su kom. Kinija. Pekinas pakenciai ryškiai rusų politinės įtakos persvarą Vietname, tačiau vargu užmerkis akis jų kariniam įsivirtinimui minėtoje įlankoje.

Laose tebevyksta kinų ir rusų varžybos. Šis kraštas jau seniai buvo kinų įtakoje ir jie tiesė sausumos kelius, bet pastaruoju metu rusai bando ten įsivirtinti. Iš trijų Indokinijos valstybių Laosas paskutinis gana šurkščiai atsikratė amerikiečių. Komunistams valdžią perėmus, Sovietai įsteigė Vientiane ambasada, kurioje sutelkta net 150 asmenų. Mekongio upėje, skiriančioje Laosą ir Taisą, veikia bent 40 sovietinių laivų, steniai apsaugoti.

Kambodijos vyriausybė jau užmezgė glaudesnius ryšius su kom. Kinija. Pekino globotinis Sihanoukas, buvęs Kambodijos valdovas, grįžo į sostinę Phnom Penh. Jis grįžo, nes taip nutarė Kinijos vyriausybė. Raud. chmerų vyriausybė Kambodijoje iškilmingai sutiko buvusį krašto valdovą, tačiau vargu jam suteiks bent dalį turėtų teisių valdyti kraštą. Kai Sihanoukas valdė Kambodiją, jis persekiojo, trėmė ir žudė raudonuosius chmerus — komunistus. Šios bylos nepamiršo dabartiniai krašto valdytojai. Savo padėtį numano ir

DIDŽIOJI LIETUVIŲ TAUTOS ŠVENTĖ

Didingų įvykių sukakty mus stiprina

JONAS MISKINIS

Lietuvos nepriklausomybės metais vyriausybės įsteigta tautos šventė yra labai prasminga. Ji buvo sąmoningai pavadinta ir žiauri priešpauža nepalaužė mūsų tautos sąmoningumo ir nenusiilpnino jos laisvės siekimo. Tė okupacijos metai galbūt mums akivaizdžiu, tikintį ir Pietų Amerikoje, Kanadoje, Australijoje, Sibire ir kituose žemynuose, kur tik lietuvių gyvenama.

Tam tikru požūriu tautos šventę galėtum vadinti ir lietuviškumo švente. Mat, tauta bei tautiškumas, paprastai nėra bespalviai dalykai ir turi tik vienai tautai prigijusių ypatybių. Vadinas, tautos šventė pabrėžia mūsų tautos savitumą, kirataip tariant, tai, kuo ji skiriasi nuo kitų tautų. Todėl čia reikia suprasti ne ką kita, o tik lietuviškumą. Tačiau lietuviškumas reiškiasi ne vien tik kalba, bet prigimtimi, papročiais, dainomis, liaudies menu ir kitokia apraška.

Tauta gali sudaryti atskirą valstybę, bet gali jos ir nesudaryti. Tauta ir be valstybės gali gyventi kaip organizmas. Lietuviai per 120 metų neturėjo savo valstybės, bet vis dėlto pasilikio gyva tauta. Tokiū būdu yra kažin kas aukštesnis, galima sakyti, lyg dvasinis dalykas. Todėl tas bruozas daug pasako. Jis drauge nurodo, kad tauta taip pat yra, nepalyginti, daugiau, negu atskiras amuo.

Vytauto gaidynė

Vytautas Didysis buvė genialis lietuvių tautos vadovas ir ryžtingas karys. Su jo vardu rīšama ir senovės Lietuvos didybė. Jis lietuvių tautai paliko išmėgintą tiesos dėsnį, kad šalies laisvė įgyjama, apsaugoma ir apginama kalaviju. Vytauto gaidynė — lietuvių tautos karinio ir politinio geniaus aukščiausias laipsnis. Jo laikais Lietuvai buvo lemta sukurti didelę valstybę, kurios sienas skalavo Baltijos ir Juodųjų jūrų vandens.

Vytautas savo kariniais ir politiniais sugebėjimais buvo žymiausias Europos vadovas. Jam vadovaujant vokiečių grobuoniškiems kryžiuočiams ties Zalgiuriu buvo suduotas lemiamas smūgis.

Vytautui mirus, Lietuvos bajorams susibūliavus su Lenkijos bajorija, Lietuvos reikalai ėmė silpnėti. Tasai silpnėjimas

Sihanoukas, kuris yra išsireiškęs: „Kai aš nebūsiu naudingas raudoniesiems chmerams, jie pamiršo dabartiniai krašto valdytojai. Savo padėtį numano ir

mas baigėsi Lietuvos padalinimu ir caristine okupacija. Ilgus metus trukusi okupacija, norėjusi sunaikinti mūsų tautą, bet ir žiauri priešpauža nepalaužė mūsų tautos sąmoningumo ir nenusiilpnino jos laisvės siekimo. Tė okupacijos metai galbūt mums akivaizdžiu, tikintį ir Pietų Amerikoje, Kanadoje, Australijoje, Sibire ir kituose žemynuose, kur tik lietuvių gyvenama.

Zvilgnis praėitin

Šios didingos šventės proga žvelkim į lietuvių tautos nueitą gologotinį kelią, kol ji pasiekė laisvę. Kai tik Lietuva įsikūrė Baltijos pajūryje, tuojau buvo pradėta užpildinėti kaimynu, beieškančių erdvės rytuose. O po krikščionybės priedanga Lietuva buvo užpildinėjama ir naikinami jos gyventojai, kurie dievybę matė įsikūnijusia juos supančioje gamtoje.

Unija su lenkais, sekusi po Vytauto Didžiojo mirties, reišė Lietuvos nykimo etapą. Lenkų klastos pasėkoje Vytautas buvo sutrukdytas vainikuotis Lietuvos karaliumi. O vėlesnio metu Lietuvos valdovai nusigrežė nuo savo tautos, jos atėlį klaidingai matydami sąjungoje su Lenkija. Šis nusigrežimas nuo savo tautos vėliau buvo apmokėtas padalinimu, sekusiu visišką Lietuvos valstybės sunaikinimu.

Darbu rašoma tautos istorija

Kas mūsų tautos buvo giliai išgauta ir išgyventa, blaškantis tarp vilties ir nusiminimo, tarp džiaugsmo ir liūdesio, kas mūsų kovoje įveikta ir padaryta, tai neišdildomai turi palikti lietuvių sielose. Didieji tautos vaikų darbai yra dvasinių ir materialinių gėrybių kapitalas, kurio nuosimčiais minta kartų kartos ir kurį jis paveldi, saugo ir didina. Tė darbai — pagrindinis mūsų tautos lobynas. Didžiais darbais, didžiais žygiais tauta rašo sau istoriją. Mes iš jų semiamės sau galios, jais drąsinamės ir siekiame geresnės ateities pavergtai Lietuvai.

Lietuva pavergta sunkios sovietijos bolševikų okupacijos, žymiai jos gyventojų daliai esant išblaškytai ir badu numarintai Sibiro taigose, kitai atsidūrusiai laisvuose kraštuose. Todėl ši Tautos šventė — Rugšėjo aštuntoji negali kelti entuziastinės nuotaikos, nes nėra sąlygų tautos šventės išorinėms iškilmėms, kuriomis galėtume paku-

(Nukelta į 5 pusl.)

Atlante siaučia audra

Z. GERULIS

Tam laive, tiesą pasakius, eina žymiai geresnis, linksmesnis piknikas kaip Chicagos Bučo ar Bruzgulienės darže.

Valgykloje prie stalo jau antra diena. Mano dešinė sėdi neglogos išvaizdos, malonaus veido ponis ar panelė. Dažyta, paisyta, kaip cirko klounas. Plaukai su raizgyti, sumazgyti. Jai gal 30 gyvenimo kryželių. Kalba angliškai be akcento. Neblogai kalba ir prancūziškai. Ji akimis varsto, šaudu visus. Kalbina mane. Iš kalbos atrodo, kad ji gana inteligentiška moteris. Kalba kad atostogų labai dažnai važiuoja į Vidurinius rytus. Piktai kalba apie arabus. Dabar grįžta iš Dublino, aplankiusi sesers šeimą.

Vakare dažyta dama prašo mane palydėti į kiną. Grįždami užsakam į laivo bufetą. Prašau jos leidimo užsakyti po „Martini“. Ji linktelėja galva. Ji nežmoniškai rūko cigarete po cigaretes. Dūmus pučia akrobatiškai maniakiškai, rutuliukais aukštyn. Aš pats nerūkau, tada ir rūkančių moterų nemėgstu.

Išsiaiškinau, kad mano dama yra kilusi iš puikios, turtingos šeimos, nuolat gyvena New Yorke. Baigusi viešosios atskaitomybės mokslus, studijavusi Prancūzijoje. Tėvas yra didelės prekybinės kompanijos prezidentas New Yorke.

Ta dama mane labai išgąsdino. „Spausiu“ ir laikysiuos kiek galima nuo jos toliau

Vakar buvo vidutinė audra. „Jūros tetą“ mėtė,

kaip degtukų dėžutė. Aš, užuot į New Yorką, važiuavau į „Rygą“. Visą naktį auki nesudėjau. Šiandien rankos, kojos dreba. Nenoriu pažiūrėti į jūrą. Dažytą rūkore vengiu sutikti. Valgykloje prie stalo labai mažai kalbu. Greit pavalgau ir dingstu. Miegu, snaudžiu, skaitau ar klajuju po laivą.

Mokausi laivo „geografijos“. Tai nelengvas dalykas, Lietuvos kaimiečiui. Paklystu ir paklystu, kol susirandu savo kambarį. Esu kaip katinas maiše. Vakar truko gal pusvalandis, kol aš iš šokių salės grįžau į „bazę“.

Bankas, koncertų salė, krautuvė, kinas, plaukiojimo baseinas, liginė, gydytojų raštinė, telefonų centrinė, darželis, sporto aikštė, baras, valgyklos, kambarių, kambarėlių, koridorių, vienam aukšte pirma klasė kitam turistinė. Įvairiausios skylės, landynės laive apie trejetą dienų man sudarė problemų, kol aš visus kampus apėjau.

Apie vidurnaktį iškilo baisi audra. Vandens kelnai darėsi didesni, piktesni. Viskas labai, šniokščia, cypia, traška. Keleiviai uždusę bėgioja koridoriuose.

Uoste buvęs milžinas laivas dabar mėtomas kaip degtukas, plūdurioja, svirdulioja, aukštyn, žemyn grimsta kaip koks šapelis. Jūra virte verda. Vandens kalnai plakasi vienas į kitą. Bliktyje nesirodyk, — nupūs, nuplaus kaip dulkelė. Kelios laivo stieby vėlinės storos virvės nutrūko. Kitos kaukia benamių šunų balsais.

Jau antrą kartą pavojaus signalas laive. Keleiviai grūvinėdami, su gelbėjimosi priemonėmis ant kuprų rikiuojasi salėse ir nurodytose vietose. Keleiviai turi būti labai drausmingi, be salvgų klausyti laivo kari-

Velniava, negalima suprasti, kuris žmogus girtas, kuris blaivas. Atrodo, visa minia svirduliuoja girta.

Willis, iš Londono vyksta į New Jersey, rengiasi moteriškai drabužiais. Mat, laivui skęstant, pagal tarptautinę jūrų taisyklę pirmiausia gelbėjamos moterys ir vaikai. Jis ir man siūlo moteriškus drabužius, kurių Londone prisipirkęs veža savo sužadėtinei. Kai aš jį pavadinau baliu, jis atrodė lyg pyktelėjo. Mu du sėdėdavom valgykloje prie vieno stalo.

„Laivų daugybė eina į jūros dugną. 1912 m. bandžio 14 nuskendo didžiausias tų laivų jūrų milžinas „Titanic“, kuriame tilpo 4.000 žmonių. Laivas „Titanic“ buvo statytas 1908 m. Skendimo metu jis buvo beveik naujas, tik 3 metų amžiaus. Šita „dėžutė“ — mūsų laivas „Britanie“ — kiekvieną valandą gali nueiti į jūros dugną“ aiškino man Willis, tarnavęs anglių karo laivyne. Stebėjosi, kad aš apie jūrą ir laivus mažai nusiimanau.

Didelė keleivių dalis serga jūrų liga. Laivo tarnautojai laksto užduose. Valgyklos, barai ir restoranai tušti. Iš normaliai prie mano stalo sėdinčių 6 žmonii šiandien pusryčiams buvom tik aš ir londoniškis Willis su skotišku sijonu, moteriška bliuzele, karoliais ir kepure.

Daug žmonių kas gali guli savo kambariuose, kitai visokiuose pakampiuose. Laivo aukštuose, patalpose ir kambariuose ne visus vienodai krato ir supa.

Daug kas „iškrauja“ iš skrandžių į kibirus. Laivo tarnautojų ir jūrininkų pareiçų ėjimas, galima sakyti, visai kariškas. Laksto šlapi, sušilę, nešioja moteriškus vaikus.

(Bus daugiau)

Clevelando vyrų oktetas, iš kairės į dešinę: R. Babickas, Bublys, V. Ziedonis, Staniškis, Butkus, sol. Grigaliūnaitė, Motejūnas, Gylis ir Motejūnas. Nuotr. P. Pliškio

BOSTONO ŽINIOS

VYSKUPAS VALANČIUS, DAIL CIURLIONIS IR TABIKO OKTETAS TAUTOS ŠVENTĖJE

Šias metais Bostone Tautos šventės minėjimas praėjo tikrai gražiai ir su dideliu kruopštumu paruoštas ir atliktas. Šie metai yra vyskupo Motiejaus Valančiaus ir dailininko - muziko Mikalojaus Konstantino Ciurlionio metai. Vysk. Valančiaus 100 metų mirties sukaktis, o Ciurlionio 100 metų gimimo sukaktis. Todėl jų minėjimas ir buvo įjungtas į Tautos šventę. Minėjimas vyko rugsėjo 20 d., šeštadienį. Pradėtas 6 val. p. p. šv. Mišiomis šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. So. Bostone. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kleb. kun. Antanas Baltrušūnas. Pamokslas buvo skirtas vysk. Valančiaus dideliame darbam prisiminti.

Tolimesnė minėjimo dalis vyko Lietuvių Piliiečių d-jos auditorijoje, So. Bostone. Jį atidarė LB Bostono apylinkės pirm. Antanas Matjoška. Apylinkė buvo ir šios šventės rengėja. Buvo įneštos vėliavos, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Maldą sukalbėjo kleb. Baltrušūnas. Mirė ar žuvę kovotojai ir veikėjai už Lietuvos laisvę buvo pagerbti susikaupime minute. Tada buvo pakviestas kun. prof. Stasys Yla skaityti paskaitą. Paskaitininkas nelietė dail. Ciurlionio, o visą valandą paskyrė vysk. Motiejui Valančiui. Prof. Yla kalbėjo, kad vysk. Valančius buvo labai reta ir labai šakota asmenybė. Jis savo raštais, darbais ir veikla apima, tur būt, visas gyvenimo sritis. Valančius kunigas, profesorius, vyskupas, istorikas, rašytojas, beletristas, tautosakininkas, mokyklų steigėjas ir švietimo vadovas, blaivybės draugijos steigėjas, kovotojas su carų Rusijos užmačiomis paskandinti lietuvių tautą alkoholyje ir t. t. Valančiaus šūkis buvo — gink savo Bažnyčią iki paskutinio kraujo lašo.

Prelegentas vienos valandos paskaitoje kaip galima kondensuočiau minėjo Valančiaus darbus lietuvių, bažnyčiai, žmonių gerovei, kovai prieš rusinimą, prieš girtuokliavimą, liaudies švietimui, nes ir jis pats buvo kilęs iš liaudies. Prieš Valančių vyskupas buvo didikai, o jis buvo pirmasis iš liaudies. Būdamas vyskupu, Valančiaus nenutraukęs ryšių ir su bajorija —ponais, bet stengėsi įvesti į kunigus ir į bažnyčios gyvenimą daugiau liaudies žmonių. Buves labai populiarus ir labai mylimas. Rusų administracijos daug kartų buves baustas, bet nebuves ištremtas, mat, pats caras jį užstodavęs.

Filmo vaizdeliais prelegentas pasakojo vysk. Valančiaus daug gyvenimo dienų, pokalbį ir darbų, pavaizduodamas tai citatomis. Vyskupas Valančius buvo vienas iš didžiųjų Lietuvos laisvės atgavimo ir lietuviybės išlaikymo kovotojų. Tai didysis mūsų tautos patriarchas. Tik daug vėliau atėjęs dr. Basanavičius, Kudirkas ir kiti. Bet jų darbas, nepaisant, kad jie dirbo Lietuvai, nebuvo toks ryškus, kaip vysk. Valančiaus. Tačiau Valančius buvo užmirštas ar sąmoningai nustumtas, primetant jam bendravimą su po-

nais. Jis palaikęs ryšius ir su jais, bet jis dirbo lietuvių liaudžiai ir Lietuvai. Vysk. Motiejus Valančius esanti pati didžiausia ir ryškiausia ano laiko lietuvių veikėjų asmenybė. Tai didysis Lietuvos patriarchas. Čia aprašėme tik mažą paskaitos santraukėlę. Paskaita buvo labai kruopščiai paruošta ir daugeliui mūsų parodė vysk. Valančių visai kitoje šviesoje, negu daugelis apie jį žinojome. Po paskaitos sekė koncertinė dalis, kurią atliko Clevelando vyrų oktetas, vedamas muziko Ryto Babicko. Okteto pažiba buvo solistė Irena Grigaliūnaitė.

Programą jie pradėjo daina "Mes žengiam su saule ir daina", kuri nebuvo numatyta programoje. Bet sužinoję, kad šalia Valančiaus ir Ciurlionio minėjimo yra švenčiama ir Tautos šventė, jie ją pradėjo savo programa. Tada sekė Mikalojaus Konstantino Ciurlionio dainų pynė, kurią atliko oktetas su soliste Grigaliūnaitė. Po to, Alutis — K. Griauzė, Zibek, Ziedeli, — A. Bražinskas, Jas atliko oktetas. Mane moulė barė, — liaudies daina, Akimis tau parašysiu, — G. Gudauskienė, Žalioji banga, — A. Bražinsko. Sios dainos buvo atliktos su soliste. Zemačių daina, — V. V. Bagdono, Istark mano vardą, — J. Raudonikis, Pypkės dūmai, — T. Makičino, Motociklą pirkė Rokas, — A. Bražinsko, Vievėrys, 8 N. Luboff, Laivai — M. Naviko, Netiesa, tai tikrai netie-

Svečiai Ciurlionio ir Valančiaus minėjime Bostone. Nuotr. P. Pliškio

sa, — R. Bieliausko, Paskutinis tango — A. Jakavičiaus ir Tik jam vienam (Is "The new moon") S. Romberg. Šias paskutines dvi atliko su soliste. Kas praėjo negražini (Is "The Three Penny Opera") — K. Weill, Ten vėjas — tai Maria (Is "Paint Your Wagon") — F. Loewe, Su trupuciu sėkmės (Is "My Fair Lady") — F. Loewe. Kai kurių dainų dailis solo dainavo M. Motiejūnas, R. Bublys, A. Gylis ir V. Ziedonis. Lietuviški dainų tekstai: D. Staniškienės, P. Kuduko ir R. Babicko. Šias visas dainas harmonizavo Rytas Babickas. Okteto sąstatas: Algis Gylis, Min-

ALUMINUM SIDING SOFFIT & FASCIA Overhang. Žieminiai langai ir durys. Aluminium Rinos. Apskaidijimui nemokamai. Tel. — 425-7620 or 474-8314 J & J IMPROVEMENTS

daugas Motiejūnas, Raimundas Butkus, Gytis Motiejūnas, Mečys Aukštuolis, Džiugas Staniškis, Romas Bublys ir Valdas Ziedonis.

Kaip matome iš repertuaro, dainos mišrios ir, bent Bostone, jų didelė dalis negirdėta. Reikia pasakyti, kad Clevelando oktetas, kurį veda Rytas Babickas, yra tikrai geras. Balsai stiprūs ir visi gerai susidainavę. Tikrai miela jų klausytis. Bostone jie yra buvę prieš eilę metų. Šį kartą jie buvo įdomesni dar ir tuo, kad turėjo savo solistę. Šio okteto, na žinoma su angeliu, kaip ją pavadino pirm. A. Matjoška, mes mieliau lauksime ir sekančią kartą.

P. Žickus

SOLISTAI LINKEVICIŪTE IR PRAPUOLENIS Jūs girdėsite Laisvės Varpo koncerte

Solistai iš Chicagos Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis su pianiste Raimonda Apeikyte iš Los Angeles rugpiūčio 1 d. išvyko koncertuoti į Pietų Ameriką. Jie labai sėkmingai koncertavo Venecueloj, Carakase ir Valencijoj, Brazilijoj — Rio de Janneire ir Sao Paulo, Urugvajui — Montevideo ir Argentinoj — Buenos Aires. Koncertavo ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams.

Nerija Linkevičiūtė yra baigusi konservatorijos kolegiją bakalauru laipsniu iš muzikos pedagogijos. Toliau balsą lavino pas

muz. A. Stephens, buvusią Lietuvos operos solistę A. Dičiūtę ir dar toliau gilina pas Thomą Wikman. Be Pietų Amerikos, yra koncertavusi Chicagoj, Clevelande, Detroit, Rochester. Taip pat dainavo Chicagos lietuvių operose, be to, yra koncertavusi Kanadoje ir taip pat vaidinusi.

Bernardas Prapuolenis yra baigęs Chicagos konservatoriją bakalauru laipsniu iš muzikos istorijos, o Illinois universitete įsigijo magistro laipsnį iš socialinių mokslų. Dirbo Chicagos lietuvių operoje kaip chorvedis. Taip pat Traviatos operoje pasirodė kaip solistas. Dainavimo mokėsi pas Dičiūtę - Trečiokiene. Taip pat dainavo Chicagos Lyric operoje. Dabar kaip profesionalas dainuoja Chicagos simfoniniame chore. Daug dirba su jaunimu. Režisavo Micekvičiaus Vėlines.

Į Pietų Ameriką solistai vyko kaip jaunimo atstovai. Šiuos abu jaunus solistus girdėsime pirmą kartą Bostone spalio 12 d. Lietuvių radijo valandos Laisvės Varpas rudeniniam koncerte. Solistam akompanuos pianistas stud. Saulius Cibas. Skirkime spalio 12 d. sekma-dienį pažinimui mūsų jaunų me-nininkų, o tuo pačiu prisidėsimė ir prie Laisvės Varpo palaikymo.

VYČIU KULTORINIS IŠVAŽIAVIMAS

Naujosios Anglijos Lietuvos Vyčių apskritis spalio 5 d. rengia kultūrinį išvažiavimą — pikniką Maironio parke, Shrewsbury prie Worcesterio. Pradžią 12 val. Piknikas vyks, nežiūrint koks oras bus. Porogramoje dainuos Jono Beinoro iš Waterbury Conn. sekstet. Pelnas skiriamas stipendijom. Visi kviečiami pas Vyčius.

LIETUVIAI, LATVIAI IR ESTAI TELEVIZIJOJ

Televizijos 2-ji stotis spalio 18 d. 4:30 val. po pietų pakartos Baltiečių programą, kuri buvo rodyta per 44 ir 2 stotis.

— Popiežius Paulius VI paskyrė arkivyskupą Tagliaferri naujuoju Apaštališkuoju nuncijum Kuboje. Arkivyskupas Tagliaferri iki šiol atstovavo Vatikanui įvairiuose Afrikos kraštuose. Buves Vatikano nuncijus Kuboje arkivyskupas Zakki yra paskirtas vadovauti Vatikano diplomatinei akademijai Romoje.

PUIKI DOVANA SVENCŪJŲ IR KITOMIS PROGOMIS ŠV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO ANTRA LAIDA išleido LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS Mecenatas — Prel. Juozas Karalius. Naujausie Testamentas yra praktiško formato ir šitas kietas viršelis. Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba. Mecenato dėka laida perduodama prieinama kaina. Gaunama "DRAUGO" knygyne Kaina — \$5.00. Illinois gyventojai prašomi pridėti 50 centų mokesčiams ir pės-tuntimui: (kitur gyvenantieji pridėkite 25 centus). Gera progą visiems įsigyti Naują Testamentą. Siųskit užsakymus: DRAUGAS 4545 West 63rd Street Chicago, Illinois 60629. Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

CLASSIFIED GUIDE

PROGOS — OPPORTUNITIES
Parduodamas PALANGOS RESTORANAS. Apžiūrėti tik susitarus. Skambinkit nuo 5 iki 8 v. v. Tel. — 476-9758

MISCELLANEOUS
10% — 20% — 30% pigiau mokėst už apdraudą nuo ugnies ir automobilių pas

FRANK ZAPOLIS
\$208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois Tel. GA 4-8654

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Planname ir vaškuojame visų rūšių grindis. J. BURNYS — Tel. RE 7-5168

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Ir kitus kraštus
NEDZINKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

NAMŲ APSILDYMAS
Taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiai išvalau tapetų alyvinius ir perdirbu dėl dujų. Įdedu vandens šiltnamius. Kreiptis — A. BANYNS — 447-8806

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Gery prekių didelis pasirinkimas. Automobilai, baldai, televizijos, daiktai, kiti. Siųskite — V. Valantinas 2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629. TELEF. — WA 5-2787.

M. A. SIMKUS
REAL ESTATE NOTARY PUBLIC INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

HEATING CONTRACTOR
Irenųjų mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit ir šiltingai ir garantuotai. DOMAS ŽUKAUSKAS 4444 So. Western Ave. Chicago, Ill. 60609 Tel. VI 7-3447

A. VILIMAS MOVING
Apraustas perkraustymas įvairių atstumų 823 WEST 34th PLACE Tel. — FRontier 6-1882

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos Radijai Stereo ir oro vėsinčiai Parduodami ir taisymai MIGLINAS TV 2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda. TELEF. — WA 5-8063

NAMŲ REMONTAS
PILNAMA KAINA Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas laubus. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau. Zigmantas, tel. 778-0838 po 6 v. v.

REAL ESTATE
Liukus 2-ju butų namas po 6 1/2 kamb. Zidiniai abiejose butuose ir "panelled" rūsy. 50 p. sklypas. 2 1/2 maš. garažas, iš šono įvažiuojamas. Apyl. 104 ir Claremont. Skambinkit po 5 v.v. tel. PR 9-9045.

Apyl. 68-os ir Talman — 2-ju butų po 5 kamb. Naujas gazo boileris. Nauji žemlin. langai ir sietiniai. Plius pilna vonia rūsy. 2 maš. garažas. \$333,900. Skambinkit 776-9392.

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas Draudimai — Income Tax Notariatas — Vertimai

BELL REALTY
J. BACEVICIUS 6453 S. Kedzie Ave. — 778-2233

3 butai ir biznio patalpa. 50 p. sklypas Brighton Pke. Mur. namas, nebrangus. Reikia skubiai parduoti. 5 butai po 5 kamb. Mūrinis - medinis. \$1,100 pajamų į mėn. Praso \$30,000. Marquette Pke. 8 butų mūrinis. Nauji įrenginiai. Labai geras pajamos šalinimo patalpa. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

SIMAITIS, REALTY
2951 W. 63rd St., 436-7878

BUD'S REAL ESTATE
PIRSKIT — PARDUOSIT — NUOMOSIT Maloniai jums patarnaus BALSYS BUDRAITIS 4369 Archer Ave., 254-5551 135th & Archer Ave. — 257-2967

Savi Namai — Tvirtovė
Liukus 17 metų mūras. 2 auto mūro garažas. Seimai gventi, arti California ir parko. \$21,500. Modernus 4 butų mūras. 2 auto mūro garažas. Atskiri nauji šildymai. Contr. air conditioning. Art Mar. High. \$45,000. 1 1/2 aukšto namas ir 2 auto garažas. Arti bažnyčios ir parko. \$18,000. 1 1/2 aukšto 2-ju butų. 19 metų mūras. 2 auto garažas. Kambarys su saun. beismente su patogumais. Pušų medžio porčius. \$32,000. 7 kamb. mūro rezidencija. 2 vonios, air conditioning, karpetai, gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$29,750. 2 butai — 19 metų mūras ir mūro garažas. Nauji atskiri šildymai, air conditioning, karpetai. Įrengtas beismantas. Per mėnesį gaunate vieną butą. Arti parko \$35,700. 6 kamb. "expandable" 18 metų mūras, 2 auto garažas. Marquette Parke. \$23,900. 6 kamb. mūro namas, 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Pko. bažnyčios. Jau laisvas. \$21,000. 8 butų mūras. Naujas gzas šildymas. Nauja elektrika. Alumin. langai. \$15,000 pajamų metama. Arti mišų \$71,700. 2 aukšto mūras puikūs 2 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismente. Naujas gazo šildymas. Garažas. Arti mišų. \$26,500.

VALDIS REAL ESTATE
2625 W. 71st St., tel. RE 7-7200

DEMESIO!
"LIETUVOS ATSIMINIMAI" Radijo Valanda jau 36 metų tarnauja New Jersey, New York, ir Connecticut lietuviams! Kas šeštadienį, nuo 4 iki 5 val. p. p., iš WJVD Stoties New Yorko (1389 kil., AM ir 97.9 meg. FM). Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas Mountaine, N. J. 07092 Tel. 232-5565 (code 301)

Kviečiame taip pat klausytis — Lietuviškų kultūrinį Valandų anglių kalba, iš Seton Hall Universiteto radijo stoties: (New Jersey WSOU (89.5 meg. FM) Pirmadi, 7:30-8:30 v. v. (Vadovauja prof. J. Stukas)

Radijo Programa
Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojoj Anglijoj iš stoties WLYN 1360 banga veikia sekma-dieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausiu pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baldo Floristą — gėlių bei dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

YVRAI IR MOTERYS
CUSTODIAN OR ELDERLY COUPLE Must speak English For Funeral Home Tel. — 735-4249 before 4 P. M.

WANTED — MOTEL MAIDS
7247 N. Waukegan Road Niles, Illinois NILES TRAVEL LODGE Tel. — 763-1266

EXPERIENCED TELEPHONE OPERATORS
Hours — 3:30 to 11:30. Apply in person ALLERTON HOTEL 701 N. Michigan Ave.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT
Išnuomojamas 3-ju miegamų apšildomas naujai atremontuotas butas 2-me aukšte. Suaugusiems. Marquette Pke. 2558 W. 69 St. Skambint 737-0922

ISIGYKITE DABAR
RUDENYS IR PAVASARIAI arba UŽPLYNIŲ PULTINEVIČIUS NAMIE IR SVETUR I dalis Kun. Stasys Yla paskaito šią knygą kasdien, kiekviename jos epizode rasdamas labai didelio pasigėrėjimo. Kazys Bradūnas laiko šią knygą vienu išskirtiniausių kūrinių išvijoje charakterių ir kalbos grožio požiūriu. Ji yra Lietuviškos Knygos Klubo leidynas, gaunamas su modernišku dailininko V. Virkaų aplanku. Jos kaina 6 dol.

Plačiausiai žinoma virimo knyga
Popular Lithuanian PATIKSLINTA IR PAGRAIZINTA LAIDA Recipes Suredavo Juozapina Daužvardienė Šiom dienom Draugo spaustuvė išleido šestąją laidą šios populiaros virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagraizino šią laidą naujais papuošimais. Tai geriausia dovana naujom žmonom ar marčiom. Daugelis apdovanoja kitataučius supažindinti juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra suklestis daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose. Knyga yra labai gražiai įrista ir spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui. Užsakykite ją paštu: DRAUGAS Knygų Skyrius 4545 West 63rd Street Chicago, Illinois 60629 Kaina \$3.50. Pridėkite 30 centų pašto išlaidoms. (Illinois gyventojai pridėkite 50 centų mokesčiams ir paštu)

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI
— Paruošė — dipl. teis. Pranas Šulcas Testamentai su legaliskomis formomis bei affidavitais jau gaunami. Tai nauja pagerinta laida. Čia nuosekliai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia bei nurodoma jų forma ir paduodami pavyzdžiai ne tik pagal JAV veikiančius įstatymus bet ir Vokietijoje, Anglosakų pasaulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje. Gaunama "DRAUGO" Kaina su Legaliskomis Formomis \$3.50; be jų formų — \$3.00. Illinois gyventojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams

SANTAROS-ŠVIESOS SUVAŽIAVIMO IŠPŪDŽIAI

ALFONSAS NAKAS

Santaros - Šviesos Federacija, tur būt, yra pati neformaliausia išsivijęs lietuvių organizacija. o vis dėlto apie ją nemažai kalbama. Kalbama, dažniausia, jos suvažiavimų proga. Suvažiavimai gi įvyksta kartą metuose, vis toje pačioje vietoje ir tuo pačiu laiku: Tabor Farmoje, Sodus vietoje, Michigane, pirmąjį Darbo dienos savaitgalį. Šių 1975 metų rugsėjo 4-7 dienomis įvyko dvidešimt antrasis suvažiavimas. Dvidešimt antrasis pamečiui. Per tiek metų pasikeitė kurortinio ūkio savininkai, pasikeitė daugelis dalyvių vardų, bet suvažiavimai atkakliai tęsiasi. Suvažiavimų turinys iš dalies pereina į Metmenų žurnalo puslapius, bet toli gražu ne viskas. Kontroversiniai priekaištai kartais pasigirsta iš labai tolimų užkampių.

Į suvažiavimą atskubėję anksčiau rugsėjo 5-tosios popietį ir palikau jį rugsėjo 6-tosios trumpei prieš vidurnaktį. Neklusnėję anksčiau atvykęs, kas ten dėjęs vyko rugsėjo 4 d., nes tai jau būtų tik išpūdžių išpūdžiai (programoje įrašyta, jog rugsėjo 4, dienos metu, įvyksta pašnekesys su Liudu Dovydučiu, Algirdui T. Antanaičiui pravedant; o vakare, cituoju neaiškiai sąvoka, — "Romas Šležas 'Lietuvišką media koalicija'"). Negirdėjęs ne penktadienio ryte Vytauto Kavolio skaitytos paskaitos — "Pats ir asmuo, ganta ir kultūra". Paupuoliau tik į pačią pabaigą Vaclovo Sevruko paskaitos "Koližija ir atradimai" ir jau tokiu metu, kai vyko diskusijos. Kai velų šeštadienio vakarą Tabor Farmą palikau, publika dar rinksis žiūrėti dviejų Romo Šležo filmų, o sekmadienio ryte kalbės Rimvydas Šilbajoris, apie humoristines ir estetines distancijas Henrico Radausko kūryboje. Tiek apie negirdėtus dalykus tegaliu pasakyti. O apie tai, ką girdėjau ir mačiau, savo išpūdžius ir komentarus kiek platčiau čia pateiksiu.

Jaunimas šneka apie jaunimą

Už stalo priešais publiką susedo penkiese. Mindaugas Pleškys prabilo. Jis pristatė keturius savo kolegas: Algį Avizienį, Joaną Kuraitę, Danguolę Kviklytę ir Viktorą Naką. Viena mergina (Kuraitė) bebaigiantį teisių mokslus Kanadoje. Antroji studijuoja istoriją. Abu vyrai — politinių mokslų studentai. Pagal "parti-

jas" vienas "neutralus", viena skaurė, du iš ateitininkų. M. Pleškio klausimai maždaug tokie: kokia jūsų nuomonė apie jaunimo organizacijas; kokie ryšiai su pabaltiečių jaunimu? kokia kalba mūsų jaunimas tarpusavy kalbasi, o jei angliškai, tai kaip jį paveikti lietuviškai kalbėtis? koks lietuvių dėmesys lietuviškoms programoms, kaip koncertai, vaidinimai, operos? koks jaunimo dėmesys lietuviškai periodinei spaudai? o ar jaunimas skaito Aidus, Metmenis, kitus žurnalus? ką jaunimas galvoja apie dabartinę Lietuvą? kokia jūsų nuomonė apie kursus Vilniaus universitete? kodėl tiek mažai studentų, vos 23, telanko lietuvių kalbos kursą Loyolos univ-te?; kaip su lietuvių jaunimo organizacijomis? ką veikia S. Amerikos Lietuvių studentų sąjunga. Visi keturi atsakinėjo gyvai, guviai, įdomiai. Ties kai kurio klausimu reikėdavo gana ilgokai likti, nes būdavo vienas kito papildymų, arba savo nuomonės platesnių, pakartotinių ryškinimų. Visi keturi (ir moderatoriūs) kalbėjo puikiai lietuviškai. Prieš čia rašydama, persigrojav magnetofono juosta ir dar kartą pasidžiaugiau gyvu pašnekesiu. Tiesa, išsivijęs jaunimo lietuvišybės temomis naujų amerikų neatrasi. Viskas, ko M. Pleškys klausė ir ką keturi pasakojo, girdima vyresniųjų pokalbiuose, regima spaudoje. Daugiau kartelio negu džiaugsmo buvo ir šio simpoziumo dalyvių balsuose. Bet jau pats jų rūpestis, suinteresuotumas, mus, senius, džiugino. Užtat į diskusijas įsitraukė visas tuzinas publikos dalyvių (o publikos nebuvo daug, tik apie pusimtį). Dabar Vincas Rastenis jaunimui pasiūlė Simo Kudirkos planą — sudaryti aktyvistų būrelį iš jaunimo tarpo ir tarp amerikiečių suorganizuoti keletą siuntinelių sovietinių katečių kaliniams, kurių adresus bei pavardes Kudirka parūpintų. Vienas simpoziumo dalyvis su kartumu paaiškino, jog tokiu planu jau esama iš anksčiau, bet nepaprastai sunku juos įvykdyti dėl mūsų jaunimo abejingumo.

Simpoziumas su diskusijomis užtruko beveik dvi valandas. Jei ne vakarieniški šaukių varpas, diskusijos būtų dar ilgiau užsitęsios. Girdėjau, kaip publika simpoziumu džiaugėsi ir M. Pleškiui komplimentus kalbėjo.

Prof. Yla kalba Bostone apie vysk. M. Valančių. Nuotr. P. Plikšnio

LIETUVIŲ ŠVENTĖ

(Atkelta iš 3 pusl.)

rodyti savo džiaugsmą brangiai Tėvynei Lietuvai. Tačiau turim atsiminti, kad šios didžios šventės turinys ir prasmė glūdi ne vien išorinėse iškilmėse. Tos vertybės turi glūdėti tautos vaikų širdyse ir sąmonėje.

Nebeužtvenks tautos ateitis

Nebeužtvenks upės bėgimo, — sako mūsų žymūs dainius Maironis. Taigi, Tautos šventės proga, visi turim būti tvirtu tikėjimo savo tautos nepamaramu. Per 32 metus sovietinis komunistų okupantas nepajėgė užtvenkti lietuvių tautos laisvės siekimo tėkmės. Š. m. rugpjūčio 4 d. (1975 m.) Mask-

vos despotų suorganizuotą konferenciją, Helsinkyje, iškilmingai palaikė Baltijos valstybes — Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitas, priskirdama jas prie "galingosios" Sovietų Rusijos. Šį liūdną ir skaudų įvykį visa mūsų tauta labai giliai pergyvena. Bet vistiek į ateitį žiūrį su viltimi. Po ilgų kovų ir kančių Lietuva atbus ir ims stiebtis aukštyn į nepriklausomą politinį gyvenimą.

Okupanto fizinis ginklas ir priespauda yra tik laikina priemonė. Amžina savisaugos priemonė — aukšta žmogaus kultūra, stipri dvasia, nepalaužiama moralė, tautinė savigarda ir gilus žmoniškumas lydi tautos vaikų gyvenimą.

Buvusio Lietuvos prez. A. Smetonos ir jo žmonos Sofijos palaikai padėti Clevelando Visų sielų kapinėse. Buvo surašytas aktas su parašais. Nuotraukoje matyti pasirašas v. sk. P. Molis, toliau O. Jokubaitienė, J. Janėlinas, E. Maslauskienė. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Kas valdė Europą prieš 4,000 metų?

Ogi, moterys! Tai įrodė pati patikimiausia prelegentė, tarptautinio garso archeologė, Californijos universiteto (UCLA) profesorė Marija Alseikaitė - Gimbutienė. Ji čia užsuko, grįždama iš mokslinės kelionės po Čekoslovakiją, Rumuniją, Vengriją ir Graikiją.

"Senosios Europos religija ir moters vaidmuo" — profesorės tema. Čia ir sužinojome, kad prieš mus, indoeuropiečius, brutalius barbarus, Europoje būta labai švelnių žmonių, kurių būdai daug įtakos darė religijai. Anojų kultūroje ir religijoje svarbiausiu rolę vaidino (negi sakys, jog vyravo...) moterys. Prieš keturis tūkstančius metų, taigi, prieš indoeuropiečių atsibastymą, Europoje nebūta karų, nes iškasose ginklai neegzistuoja. Šalia buitinių daiktelių, iškasama daug religinių įvaidžių ir beveik visi jie vaizduoja moteris. Paslaptinis moteris, deivinė žvėrių bei paukščių kaukės, bet vis moteris, moteris, moteris. Prelegentė savo paskaitą rėmė daugybe skaidrių. Taip, būta kultūros, kur moterys turėjo didelį balsą ir apsiėjo be karų. Aukso amžiai visiems? Kaži. Kai su prelegente vėliau kalbėjome privačiai, tai girdėjome ir tokių prielaidų, kad kažki tuomet vyrų ar apsimokėjo būti.

Seniai bebuvau girdėjęs dr. M. Gimbutienę kalbant. O ir jos straipsniai mūsų žurnaluose labai reti. Jos paskaita Tabor Farmoje buvo nepaprastai įdomi. Ir man, ir kitiems, su kuriais vėliau apie tai kalbėjau.

Henrikas Radauskas draugo atsiminimuose

Šeštadienio ryte pirmąjį žodį gavo Jurgis Blekaitis (ir kitos programos temos, apie kurias toliau rašysiu, jau įvyko šeštadienį, rugsėjo 6). "Apie Radauską — žmogų ir poetą", — skelbė mums programos puslapis. Apie žmogų girdėjome daug daugiau, negu apie poetą, bet kur buvo kalbama apie poetą, tai šalia sėdinti Eglė Juodvalkytė šį tą ir paskaitinėjo iš Radausko poezijos rinktinės. Prelegentas pačioje pradžioje prisipažino buvęs vienas iš nedaugelio Henriko Radausko draugų. Jis mums papasakojo keletą intymesnių keistoko poeto gyvenimo detalių. Priminė ir visiems žinomą, bet primirštą poeto polemiką spaudoje su kito poeto rinktinės vertėju. Blekaitis darė viską, kad mes Radauską geriau pažintume ir suprastume. Vėsu ryta šaltoje patalpoje (dabar jau buvome susirinkę į seną Bačiūno "barną", kai vakar vis dar išsitemkome rytinėje erdvioje verandoje) prelegentas gerokai prikimio, bet kai reikėjo pavaizduoti Radausko posmū pritaikytą šlagerinę muziką, tai surizikavo ir uždainuoti. Pasisekė! Sužinojome apie tas Radausko biografines plonybes, apie kurias enciklopedijos ir artologijų biografai nerašo. Reikia manyti, kad sekančiuose Metmenyse šie šmaikštūs J. Blekaitio pasakojimai bus paskelbti. Radausko gerbėjų skaičius tik padidėtų.

(Būs daugiau)

Mūsų kolonijose Brockton, Mass.

A. A. MARIJA PETRUSAUSKAITĖ - MANDEIKIENE
1975 m. rugsėjo 19 d. vakare Aukščiausiojo valda sunkios ligos ir dvasinių pergyvenimų išskankinta atsiskyrė su reto sutarimo, vienas antro užjautimo mylimu vyru Feliksu Mandekiū ir 92 metų motina Petrauskiene. Iškelavo pas savo vienintelį sūnų — didvyrį Robertą.

A. a. Marija gimė Latvijoje, Liepojoj prieš 68 m., kur jos tėvas Kazimieras Petrauskas su šeima gyveno ir dirbo muitinėje. I pas. karo metu Marija su tėvais ir broliu atsikūrė Sibire, Archangelske. Tėvas ten dirbo muitininku. Jaunutė Marytė Archangelske baigė tris gimnazijos klases. Po karo, dėka amerikiečių karių, jų šeima su kitais pabėgėliais laivu atvažiavo į Daniją. Iš čia slapta tegalėjo atvykti į Lietuvą, tėvų gimtinę. Radviliškyje, persikėlė į Mažeikius. Tėvas dirbo muitinėje, o jaunutė Marytė geležinkelio stoties raštinėje. 1926 m. su Feliksu Mandekiū, dirbusiu Mažeikių aps. valdyboje, sukūrė darinią šeimą. Po metų susilaukė sūnaus Roberto. 20 m. dirbo Spaudos Fondo knygyne vedėja iki 1944 m. išbėgimo iš tėvynės į Vokietiją. Tiuringijoj F. Man-

A. + A. ZOFIJAI KILIULIENEI mirus,
nuosirdžią užuojautą reiškiamo jos vyrui STEPONUI, SŪNUMS ir jų šeimoms.

Juozo Gedminto, Jono Venckaus ir Vlodo Bajelio šeimoms, gyv. Los Angeles mieste Kalifornijoje

A. + A. VYTAUTUI KUDABAI mirus
Lietuvoje, jo sesutei GENOVAITEI MAŽEIKIENEI, šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Švč. M. Marijos Gimimo Parapijos Choras

BIRUTĖ PŪKELEVICIŪTĖ

RUGSĖJO SEŠTADIENIS

premijuotas romanas

Brandi, plačios apimties rašytoja su psichologiniu gilumu ir šviežiu artumu aprašo

MARQUETTE PARKO

lietuvių gyvenimą dar niekieno nepažvelgtu požiūriu.

Knyga gaunama „Drauge“ ir pas platintojus

Kaina — \$5.00

deklis dirbo kino mechaniku, žmona ir sūnus mokėsi apsigyvendami įvairiose pabėgėlių stovyklose. Sūnus mėgo sportą, buvo geras plaukikas ir čiuožėjas. Kartą, pamatęs Reino upėje besimaudančių amerikiečių karių tarpe skęstantį karį, kurio niekas negelbėjo. Rob. Maidėkis šoko ir jau be sąmonės ištraukęs begaivint pasišalino. Karys buvo atgaivintas, o didvyris nežinomas, 1950 m. sausio mėn., Brocktone begelbėdamas du vaikus vieną išgelbėjo, o su antru pats po ledų patekęs paskendo. Laidotuvių direkt. Jakavonis laidojimo metu vietos laikraščiu suteikė žinias apie a. a. Roberto didvyriškus žygius Vokietijoj ir JAV. Veteranai iš laikraščio surado ieškotą ir nerastą herojų, mirusios sūnų Robertą Mandekį.

1950 m. lapkričio 11 d., Veteranų diena, tėvams iškilmingai įteikė pagerbimo dovaną Aukso kryžių, o kiek vėliau prisuntė sidabro garbės medaļį.

1962 m. abu su vyru pasiukvietė Marijos motiną Petrauskiene, kuri, vyrui mirus, sūnui dingus be žinios, liko vieniša Lietuvoje, dabar 92 metų amžiaus, netekusi ir dukters, gyveno pas ženą.

Vienintelio sūnaus tragiška mirtis kenkė Marijos sveikatai. Jiedviem sūnaus netekimo skausmas buvo sunkiai pakeliamas, ypač iš prigimties jautriai Marijai. Ji žinojo savo artėjančią paskutinę gyvenimo valandą. Būdama ligoninėje ir namie kasdieną lankoma kunigo sutiko mirtį kaip būtinybę. Prašė vyrą nedaryti daug išlaidų josios laidotuvsė, kuo aprengti, ją palaidėjusius pavaišinti. Buvo pašarvota Jakavonio šermentinėje, brocktoniškių ir artimųjų iš toliau atvykusių Mykolo Biliūno ir sūnaus su šeimomis liūdinčių.

Rožinį sukalbėjo parap. klebonas kun. Petras Šakalys, kuris rugsėjo 22 d. Sv. Kazimiero bažnyčioje gedulingas Mėšias, padedant kun. Vaclovui Martinui iš Providence, už mirusios sielą atnašavo ir palaidėjęs į Kalvarijos kapines laidojimo apeigas atliko. Visi sugiedojo Mari-

DRAUCAS, antradienis, 1975 m. rugsėjo mėn. 30

ja, Marija.
Kiekvieno lietuvių mirtis mus jaudina, nes mažina mūsų ne-gausios tautos narius. Kelių dienų bėgyje Kalvarijos kapinės Brocktone amžinam poilsiui priglaudė du naujusius ateivius: iš Miltono, Mass., C. Baltą, stai-ga mirusį, ir Mariją Mandekie-nę.
Liūdinčiam vyrui, motinai ir artimiesiems reiškiau širdingą u-nų bėgyje Kalvarijos kapinės Brocktone amžinam poilsiui priglaidė du naujusius ateivius: iš Miltono, Mass., C. Baltą, stai-

A. + A.
JULIA PUDZVELIS
JOKUBAITYTE

Gyveno 9848 S. Artesian Avenue, Evergreen Park, Illinois. Mirė rugsėjo 28 d., 1975, 5 val. ryto, sulaukus 77 m. amž. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje. Amerikoje išgyveno virš 60 m. Velionė buvo našlė a. a. Jono. Pasiliko dideliame nuliūdime sūnėnai, dukterėčios ir krikšto vaikai, kiti giminės, draugai bei pažįstami. Priklausė Šv. Teresės dr. Jai Marquette Parke. Kūnas pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Avenue. Laidotuvės įvyks treč., spalio 1 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvsėse. Nuliūdę: Sūnėnai ir dukterėčios. Laid. direkt. Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
—TĖVAS IR SŪNUS—
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktorai

GOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1133-39

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1093

APPLINKA MUS

Elenai Jucitei paskirta Kipro Bielinio premija

1965 metais miręs Kipras Bielinis savo testamentu paliko 3000 dolerių premiją tam, kas gerai parašys mokslinę ar beletristinę knygą, apie bolševikų ar nacių okupuotoj Lietuvoj vykdytą terorą ir genocidą. Komisija, susipažinusi su jai prisiūstomis ir kitomis po K. Bielinio mirties išleistomis tema knygomis, rado geriausią testamentu sąlygomis atitinkančią Elenos Jucitės atsiminimų knygą: "Pėdos mirties zonoje" ir jai paskyrė Kipro Bielinio premiją. V.

× **Onutė Fielding (Damaite)** moko 1-mą skyrių Lemonto lituanistinėje mokykloje jau antri metai. Ji ankščiau gyveno Omaha, Nebraskoje, kur baigė gimnaziją ir Creighton universitetą su BS laipsniu. Vėliau ji mokytoja dr. Rene Fielding gyvena Naperville mieste, iš kur važiuoja į Lemontą mokytojauti ir atveža savo dukrelę Mariją į Lemonto lituanistinės mokyklos vaikų darželį.

× **Juzė Augaitytė**, Lietuvos valstybinės operos solistė, lankėsi Chicagoje ir dalyvavo sol. Genės Antanaitytės-Ugianskienės rečitalyje, kuris įvyko rugsėjo 28 d. Sol. J. Augaitytė gyvena Philadelphijoje ir turi dainavimo studiją. Būdamą Chicagoje viešnia aplankė "Draugai", domėjosi spaudos darbais, įsigijo naujų leidinių ir paliko auką lietuviškai spaudai palaikyti. Nuosirdžiai dėkojame.

× **Motinių klubas Marijos aukšt. mokykloje** turės savo susirinkimą spalio 8 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. kavinės patalpose. Viešnioms rūpinis Marian Maier ir Patricia Perkey. Susirinkime dalyvaus federalinės vyriausybės prokuroras (Attorney) D. Schippers ir paaiškins klausimus, susijusius su kriminaliniais teismais ir teisininko profesija.

× **Šv. Kryžiaus ligoninė** nuo spalio 5 iki 12 d. švęs "Gyvybės apsaugos" savaitę. Iškilmės prasidės pamaldomis spalio 5 d. 9 val. kopyčioje. Dalyvaus ir kalbą pasakys federalinis kongresmanas iš 10 distrikto Henry J. Hyde, kuris nuosirdžiai darbuojasi gyvybės apsaugos srityje, ypač kovodamas prieš negimusiujų žudymą.

× **Chicago Ateitininkų Sendraugių Išvyka į Galena, Ill.**, užsiregistravę pinigais turi sumokėti iki spalio 5 d. Reginali Jautokaitė, 5600 S. California Ave. Tel. HE 4-4146. (pr.)

× **Lietuvos bažnytinė provincija** buvo įkurta 1926. IV. 4. Ateinančiais metais bus 50 metų sukaktis. Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos Chicago šalinio valdyba nutarė ateinančių metų pradžioje suruošti penkiasdešimtmečio minėjimą. Tam minėjimui suplanuoti rugsėjo 27 d. buvo sukvietas akademijos narių dvasininkų ir istorikų posėdis. Sudarytas projektas minėjimą ruošti iš dviejų dalių: religinės ir akademinės.

× **M. K. Čiurlionio minėjimas** rengiamas spalio 12 d., 3 val. p. p. Jaunimo centre. Rengia ir visus kviečia Margutis. Bilietai Marginuose ir Margutyje. (pr.)

× **Mailoniai kviečiame atsilankyti į Nerijos Tunto ruošiamą puotą** Prie Gintaro Jūros, spalio 11 d., 7:30 v. v. Jaunimo centre. Įdomi programa, karšta vakarienė ir šokiai. Rezervacijos: E. Nakutis, tel. 436-5917. (pr.)

× **Mūsų gaminiai:** skilandžiai, šviežios ir rūkytos dešros. Palengvicas, kumpiai, lašiniukai. Didelis pasirinkimas šviežios mėsos. Baliaus — parengiamas daromos nuolaidos ir pristatoma į nurodytą vietą. International Meat Market, 2913 W. 63rd St. Chicago, tel. 436-4337. Izabelė ir Petras Burkauskai, savininkai. (sk.)

IŠ ARTI IR TOLI

DIDŽ. BRITANIJOJ

— Rašyt. Fabijonas Neveravičius atšventė 75 m. sukaktį. Savo viešojo padėkoje spaudoj rašytojas teigia: "Jau kelinti metai, kai dėl įvairių priežasčių, sveikatos, amžiaus etc. turėjau nutolti nuo aktyvaus literatūrinio, žurnalinio ir visuomeninio darbo. Tariaus esąs nusipelnęs veikiau užuominėmis, negu pagerbimo už savo buvusius darbus, kurie šiandien yra jau virtę archyvine medžiaga. Todėl buvau didžiai nustebintas ir sužadintas tiek Londone surengtu mano gimtadienio paminėjimu, tiek ir nemažu kiekiu laišku bei telegramų iš bičiulių, gyvenančių įvairiuose lietuviškos politinės emigracijos kraštuose."

J. A. VALSTYBESĖ

— **Clevelando Studentų ateitininkų dainos grupė "Nerija"** š. m. spalio 18 dieną vyks į Philadelphiją ir atliks meninę programą jaunimo ruošiamam vakare Lietuvių Muzikalinėje salėje, 2715 E. Allegheny Ave. Vakaras ruošiamas Ateitininkų metinės šventės proga.

— **Dr. P. Kisielius, Ateitininkų federacijos vadovas**, spalio 18-19 dienomis atvyks į Philadelphijos ateitininkų ruošiamą metinę šventę ir pasakys pagrindinę kalbą viešame posėdyje.

— **Kristina Sabalytė**, trečius metus studijuojanti dramą ir anglų kalbą Nazareto kolegijoje, atstovaus Rochesterio jaunimo artėjantiame Jaunimo kongrese. Mokslus baigusi žada mokytojauti. K. Sabalytė aktyviai reikišiasi lietuvių veikloje — yra vyresnė skautė, dainuoja Rochesterio lietuvių bendruomenės chore, priklauso jaunimo sekcijai ir dramos rateliui. Šią vasarą ji dalyvavo antroje lituanistinėje stovykloje netoli Kento universiteto.

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus Redaguoja J. Plietas. Medžiagą siųsti: 7045 So. Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636

MOKYTOJAS

Jei aš būčiau mokytojas, aš mokyčiau aštuntą skyrių. Man patiktų mokyti didesnius vaikus. Jeigu jie ką nors blogo padarytų, aš jiems duočiau už pabaudą daug lietuviškų knygų perskaityti. Aš turėčiau labai gražų kambarį su gerom šviesom. Mano rašomasis stalas būtų didelis ir visos mano knygos būtų ten įdėtos. Aš laikyčiau daug ir trintukų. Mano mokiniai būtų geri, drausmingi ir mandagūs. Aš juos mokyčiau Lietuvos geografiją, istoriją, gerai lietuviškai skaityti, rašyti ir dainuoti. Aš jiems neduočiau daug namų darbų, nes jie pradėtų manęs nemėgti. Aš stengčiausi mokyti savo mokinius panašiai kaip mano mokytoja moko mane. Aš tikrai nenorėčiau būti mokytojas, nes yra labai sunku būti geru mokytoju.

Giedrius Sodonis, 6 sk. Dariaus - Girėno lit. m-la.

CARLIS IR LIDIJA

Mano sesuo Rūta turi dvyliką žuvų. Bet aš čia rašysiu tik apie dvi. Jos yra Carlis ir Lidijs. Jos gyvena kartu mūsų valgomajame kambaryje. Carlis yra maždaug, septynių metų amžiaus — auksinė žuvelė. Lidijs yra keturių metų auksinė žuvelė. Akvariume yra dirbtinių gėlių ir vienas didelis baltas — oranžinis akmuo, kurį aš nupirkau. Ten yra žvyno, filtras, termometras ir popieriaus gabalas užpakalyje.

Lidijs kartais vaiko Carlį apie baltą — oranžinį akmenį. Jei Carlis jos neklauso, jis gausna į pilvą. Jos miega akvariumo dugne labai tiesiai. Žuvis gauna valgyti vieną kartą per dieną. Mūsų šuniukas, Meškis, kartais loja ant žuvų. Vieną kartą Carlis išsoko iš akvariumo ir nukrito ant žemės. Dabar mes ką nors uždedame ant akvariumo viršaus, kad žuvis neišsoktų.

Lina Klimaitė, Rochesterio lit. m-los mokinė. "Piunkana"

Piešė G. Liulevičius, Marquette Parko lit. m-los I sk. mokinys

GALVOSČIKIAI

I Kolumbo kelionės dalyviai, atradę Ameriką, plaukiojo laivais, kurie vadinosi... (5 taškai).

II Du bėga, du veja, du žiūri, du klauso, šeši šimtai paskui švilpia. (10 taškų)

III Ką reiškia žodis "bolševikas"? (5 taškai)

IV Šiaurinėje JAV daly yra miestas, turįs virš pusės milijono gyventojų. Ten yra ir kitas didelis miestas St. Paul. Parašykite miesto vardą ir valstybę. (5 taškai)

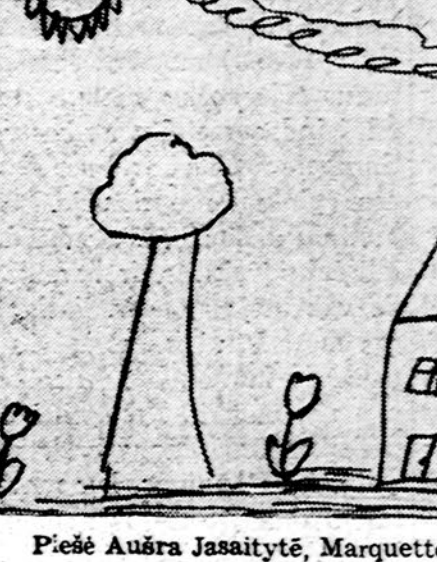
PASAKA

Prieš daug metų gyveno vyras, kuris buvo labai stiprus ir greitas. Niekas su juo nedraugavo, nes visi jo bijojo. Jis girdavosi visiems, kad jis stipriausias ir greičiausias vyras visame pasaulyje.

Kartą karalius panorą sužinoti, kas jo karalijoje greičiausias. Surošė lenktynes. Suvažiavo daug greitų vyrų. Į tas lenktynes atvyko ir tas, kuris save vadino greičiausiu žmogumi visame pasaulyje. Kiti, sužinoję, kad dalyvauja lenktynėse tas vyras, atsiskakė, nes jie žinojo, kad vis vien pralaimės. Atrodė, kad lenktynės visai neįvyks.

Staiga į pilies kiemą atėjo mažas vyras. Jis labai nusimėnė, kad lenktynių nebus, nes jis labai norėjo jose dalyvauti. Ki-

Paulius Deveikis, V kl. K. Donelaičio lit. m-la

Piešė Aušra Jasaitytė, Marquette Parko lit. m-los II sk. mok.

STIPRŲS LIETUVIAI

Simas Kudirka atvažiavo iš "Phoenix" mašina. Mūsų mokykla kvietė, kad Simas atvažiųotų, jis ir atvažiavo.

Jis pasakojo, kad, kai jis buvo mažas, jis buvo išdykęs ir neklauš mokytojos — neįsiemo k vokiečių kalbos. Jis sakė, kad mes turim būti stiprūs lietuviai, nes kitaip mūsų nebeįliks...

Milda Tomkutė, Los Angeles lit. m-los mokinė "Saulutės Spindulys".

TAIP NESENAI

Taip neseniai, taip neseniai — Daina stovykloj, kur dingai? — Laužai užgeso vieniši — Praėjo vasara graži.

Taip neseniai, taip neseniai Skardeno juoką vandenai, Lelijos žiedas ir dangus Buvo gražus, Kaip laimė mūsų!

Neoškit pušys taip lūdnai, Ir nelidėkit vandenai — Su Vilniaus vartais, Su žiedais, Ir vėliai vasara ateis.

Būsim svečiai Miškuos plačius — Laužai ir akys kibirkščiuos — Skambės miškuose Lietuva, Kaip mūsų daina — Jauna gyva.

O. B. Audronė, "Laužai ir kibirkščelės"

UZBURTI GRYBAI

Vieną dieną Ona išėjo grybauti. Surado vieną didelį grybą, bet negalėjo išrauti, nors ir smarkiau traukė. Jau būtų išrovus, bet išgirdo ploną balselį. Ji apsidairė, bet nieko nematė. Vėl pradėjo rauti. Staiga ji vėl išgirdo balsą. Balsas tarė: "Prašau, neišrauk mūsų namuko. Tiek daug laiko praleidome, kol suradome tokį puikų namą".

Ona vėl pasižiūrėjo į grybą, pritūpė ir pamatė mažytes, mažytes durytes ir langelį. Tada ji atsakė: "Gerai, aš neišrausiu grybo, bet prašau išeiti ir pasakyti man, kas jūs esate?"

Tuoju pro duris išėjo devyni žmogeliai. Visi atrodė kaip dauguma žmonių, tik truputį mažesni "Pasakykite man", — sakė Ona — "Iš kur jūs tokie maži atsiradote?"

Visi devyni kartu atsakė: "Mus ragana užbūrė. Kai aną vakarą pasimeidėm, tuoj visi pasidarėm mažesni. Galvojom, gal baldai pasidarė didesni. Turbūt, ragana netikėjo į Dievą."

Taip ir praleidom laiką besikalbėdami. "O" — pasakė Onutė — "jau tamsu darosi, o aš dar nė vieno grybo neturiu!"

"Nesirūpink, Onelė, tik užmerk akis ir sakyk "grybai" tris kartus." Ona tą padarė. Kai atsimerkė — buvo visa pintinė pilna grybų.

"Ačiū, ačiū! Jau man reikėtų eiti namo" — sakė Onutė. Ji pabučiavo kiekvieną nykštuką ir ruošėsi eiti namo. Staiga tie nykštukai pradėjo didėti. Onutė prabilo: "Negali būti — tai mano broliai!"

Visi dešimt vaikų laimingai parėjo namo ir laimingai draugė gyveno.

Renata Neisaitė, Los Angeles lit. m-los 6 sk. m. "Saulutės spindulys"

CHICAGOS ŽINIOS

BRANGSTA KURAS

Dvi bendrovės, kurios parduvinėja skystąjį kurą namų šildymui Viduriniuose Vakaruose, pakėlė kainą 1,6-2,05 centais už galioną. Tų bendrovių vardai: Standard Oil Co. Indiana ir Murphy Oil Co.

STUDENTAI PATARIAMUOSE KOMITETUOSE

Keturis mėnesius stebėjusi Studentų patariamojo komiteto veikimą, Illinois Švietimo taryba nusprendė įvesti studentų atstovus į visus valstijos švietimo patariamuosius komitetus.

PREZIDENTAS CHICAGOJE

Antradienį į Chicago atvykstantį prezidentą Fordą saugoti buvo paskirti 1,200 policininkų, kurie jį paėmė savo apsaugon nuo pat atskridimo į O'Hare aerodromą. Važiuojant į miesto centrą, buvo saugoma kiekviena pervaža pakeliui. Prezidento atvykimo tikslas — 8 v. v. Con-

IZRAELIO MINISTERIS

Buvęs Izraelio užs. reikalų ministeris A. Eban ketvirtadienį pasakys kalbą Ambassador viešbuty, Chicagoje, kur bus įteiktas Izraelio medalis L. Melamedui už pasidaravimą platinant bonus.

PATALPOS RAŠTINĖMS

Chicagoje net ir geroje vietoje yra tuščių patalpų raštinėms, įstaigoms. Neseniai viena įmonė išnuomavo vietą Michigan Ave., naujai statomame name, už tai gaudama tokias lengvatas: 6 mėnesius nereikės mokėti nuomos, nemokamai įtaisys purkšles, šaldytuvus, mikrofonus ir dar skirs lėšų kilimams.

GALVOSČIKIAI

I Kolumbo kelionės dalyviai, atradę Ameriką, plaukiojo laivais, kurie vadinosi... (5 taškai).

II Du bėga, du veja, du žiūri, du klauso, šeši šimtai paskui švilpia. (10 taškų)

III Ką reiškia žodis "bolševikas"? (5 taškai)

IV Šiaurinėje JAV daly yra miestas, turįs virš pusės milijono gyventojų. Ten yra ir kitas didelis miestas St. Paul. Parašykite miesto vardą ir valstybę. (5 taškai)

GALVOSČIKIAI

I Kolumbo kelionės dalyviai, atradę Ameriką, plaukiojo laivais, kurie vadinosi... (5 taškai).

II Du bėga, du veja, du žiūri, du klauso, šeši šimtai paskui švilpia. (10 taškų)

III Ką reiškia žodis "bolševikas"? (5 taškai)

IV Šiaurinėje JAV daly yra miestas, turįs virš pusės milijono gyventojų. Ten yra ir kitas didelis miestas St. Paul. Parašykite miesto vardą ir valstybę. (5 taškai)

PARAŠYKITE KETURIS LIETUVIŲ KALBOS VIENSKIEMENIUS ŽODZIUS, KURIUOSE BŪTŲ PO VIENĄ IR KITOKĮ TRUMPĄJĮ BALSĮ.

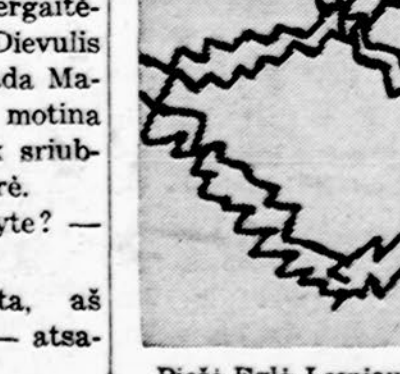
(5 taškai)

ATSARGUMAS

Mama, mokydama savo mažą Marytę paklusnumo ir gerumo, pasakojo, kad mažose mergaitėse, jei jos būna geros, Dievulis gyvena. Vieną dieną, kada Marytė stengėsi būti gera, motina jai davė arbatos. Ji kiek sriubtelėjo ir daugiau nebegegė.

— Kodėl negerai, Marytė? — paklausė mama.

— Arbatą labai karšta, aš bijau Dievulį nuplūkyti, — atsakė Marytė.

Piešė Eglė Lesniauskaitė, Dariaus Girėno lit. m-los 4 sk. mokinė